

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 9.

SIBIIŪ, 15 SEPTEMBRE 1895. Anulŭ XXVI.

CUVĒNTULŪ DE DESCHIDERE

*alŭ președintelui I. M. Moldovanŭ, la adunarea generală
în Blajŭ, la 15/27 Augustŭ 1895.*

Onorată adunare generală!

În timpulŭ din urmă s'a observatŭ o viuă interesare față de Asociaținea noastră, în tóte regiunile țerei locuite de Români. Numărulŭ membrilorŭ ei, — *deși nici pe departe nu atinge suma, ce s'ar aștepta cu dreptulŭ,* — s'a sporitŭ în modŭ considerabilŭ. Despărțemintele croite de mulți ani și cu greutate mare puse în activitate, acum funcționază mai pe totŭ loculŭ nu numai în centrele lorŭ, dar unele chiarŭ și prin comunele singuratice. Ele ramifică din ce în ce mai multŭ pulsațiunile, ce sunt chiămate a le duce până în cele mai depărtate unghiuri, și a le ține vii și sănătoșe în legătură cu centrulŭ. Adunările lorŭ celŭ puținŭ în casuri și locuri singuratice sunt cercetate fórte bine, așa cât ele începŭ a corespunde destinațiunei lorŭ importante. Crescând acéstă interesare, și generalisându-se în totŭ ținutulŭ locuitŭ de Români, în scurtă vreme vom ajunge la ținta prefiptă a acestei instituțiunii. Dar spre acésta se cere lucrare stăruitoșe și fórte încordată, pentru-că masele mari în genere sunt conservative, ear poporulŭ românŭ în specialŭ ține ca ferulŭ la cele eredițe, și întimpină cu neîncredere orŭ-ce novațiunii. E bună însușirea acésta a Românului, pentru-că ea îlŭ ține în ființa sa și-lŭ apără în contra smăcinărilorŭ; *numai cât ea*

de multe-ori pune pedecă grele și progresului în cele bune și salutare!...

Altă aparițiune îmbucurătoare în viața cea domolă a Asociațiunei noastre este aceea, că afacerile ei au început a se discuta viu și cu interesu nu numai în cercuri private, ci și în publicitate. Puteri noue se adună în giurulul ei, i-se angajează cu mare zelă, și îi promit concursul loră vigurosă. Vederile asupra mijlóceloră nu putemă dice că s'au schimbată; dar ele s'au lămurit și clarificat multă în timpulă din urmă.

Chiară și cu referință la normativulă reuniunei acesteia, s'a simțit lipsa de a face unele schimbări, prin cari se asigureze o funcționare mai promptă și mai corespundătoare.

Pe lângă aceea fiind în statute unele expresiuni de încheiere și de terminări, ce nu stau în consonanță cu raporturilă și cu cerințelă ale vieții publice de stată, din parte competentă s'a cerut modificarea și introducerea altoră dispozițiuni care să stabilească stările faptice și dreptulă publică *de acum*.

Deci organulă esecutivă ală Asociațiunei noastre împlinește mandatulă adunării generale din 1892, și împlinește totodată provocărilă înaltului regim și prezentază rapoartelă adunării, pe lângă raporturile despre mersulă afaceriloră, cari vor fi obiectulă de discuțiune și decideră. Pe lângă acestea amă fostă dela întemeierea Asociațiunei în fiă-care amă, — și ună proiectă *de modificare a statuteloră*, ca așa ele să fiă aduse în consonanță cu dreptulă publică, eară de altă parte să fiă mai clare și să ne asigureze mai deplin mersulă regulată spre scopulă prefiptă.

E invederată, că cu deosebire prin acestă punctă ală programulă seă, adunarea prezentă devine foarte însemnată, chiară epocală în viața Asociațiunei, pentru-că ea are să decidă și asupra unoră determinări din statute, ce i se prezentă modificate nu numai după formă, dar și după *cuprinsă*.

Cu atât simțimă cu toții bucurie mai mare, când vedem adunată aci o corónă de membri atât de numărósă și

publică atât de frumosă, frați cu inimă aprinsă, plină de zel pentru binele public, cari au concursu nu numai din ținutul mai apropiat, dară și din regiuni depărtate, spre a-și uni puterile și a lucra împreună.

Onorată adunare! Dăcă vom cumpeni seriosu mulțimea lipselor, ce ne impresoră; dăcă vom considera, cât de multe și varii sunt terenurile, cari reclamă în mod imperiosu aplicarea puterilor și a activității noastre; dăcă vom adauge cătră acestea împregiurările grele, în cari ne aflăm: judecând drept, vom trebui să recunoscem, că bune și dulci sunt fructele acele, cari ni le-a produsu Asociațiunea până aci. Dară ele sunt puține, de aceea *nu prea suntem mulțumiți cu avântulă, ce Asociațiunea noastră a luată dela începutul seii și până aci*. Pentru aceia dintre noi, cari judecă astfelu, corectivulū *ese imediatu* de sine: *să punem umărulū cu toțiț, să lucrăm cu mic cu mare, bătrâni și tineri intru înțelegere frățească, unulū fiă-care după măsura puterilorū sale*, și fructele vorū deveni din ce în ce mai numeroșe, vor câștiga creștere și dezvoltare.

Divisiunile ivite pe alte terenuri, și pôte și îndreptățite din anumite considerări, pe terenulū acesta se lipsescă, și Asociațiunea va prospera!

Ve salutū din inimă pe toți, și cu acēsta declarū adunarea ei generală de deschisă.

RAPORTŪ GENERALŪ

despre activitatea comitetulū Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporulū românū în decursulū anulū 1894.

Onorată adunare generală!

În sensulū §-lui 32 din statutele Asociațiunei, comitetulū presentă onoratei adunări generale următorilū raportū despre activitatea sa din anulū ultimū de gestiune, anume dela 1 Ianuariū până la 31 Decembre 1894.

I. Ședințele comitetului.

În decursul anului 1894, comitetul a ținut 14 ședințe, 12 ordinare, 2 estraordinare. În acestea s'au rezolvit toate agendele mai importante ale Asociațiunei, afară de unele cestiuni de administrație internă, care după natura lor s'au rezolvit din presiđu. Numărul esibilitelor în 1894 a fost 511.

Conclusele adunării generale din anul trecut s'au executat toate, afară de concludul, ce se referă la premiul de 50 fl. (recte 48 fl. 42 cr.), colectat de dl. Gregoriu Maior, cu scopul de a înființa *biblioteca poporale ambulante*, și încredințat comitetului, ca să-l voteze aceloră despărțeminte, care susțin asemenea bibliotecă. Premiul nu s'a putut vota, pentru-că până acum nu s'au înființat încă asemenea bibliotecă prin despărțemintele Asociațiunei.

În special cu privire la însărcinările priimate din partea adunării generale, avem onore a raporta următoarele:

1. Pentru publicarea de scrieri populare instructive ș. a., în sensul concludului adunării generale ținute la Făgăraș în 1889, s'a scris *concursul literar*, cu datul 1 Novembre 1894, din fondul „George Barițiu” cu următoarele trei premii, și anume:

a) *un premiu de 200 fl.* pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului:

„Resultatele comasării de până aci, bune și rele, cu privire la țeranul român din Transilvania (partea I.), cu îndrumări practice pentru poporul despre metodul, cum trebuie întocmită economia noastră după comasare, ca să nu sufere poporul (partea II).

b) *un premiu de 300 fl.* întru acoperirea speselor de tipari, pentru un manual bun de învățământ pe sēma școlilor medii, din oricare obiectul de învățământ, lăsându-se autorului dreptul de proprietate.

c) *un premiu de 200 fl.* pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului:

„Dietetică poporală, cu deosebită considerare la modul de viețuire al țăranului român“.

Terminul înaintării elaboratelor s'a fixat cu ziua de 1 Octobrie a. c. st. n.

Despre rezultatul concursului se va raporta la procsima adunare generală.

2. Relativă la revisiunea statutelor Asociațiunei, inițiată prin adunarea generală din 1892, fiindă provocați și prin rescriptul înaltului ministeriū de interne Nr. 929/1895, ca să se modifice în specială §§. 5 și 21, cari nu mai corespundă actualelor împrejurări de statū, și să se adaugă unū nou ș. referitoriū la dreptul de suprainspecțiune al statului basatū în lege, — comitetul înainteză onoratei adunări generale, cu esibitū separatū, noulū proiectū de statute pentru definitivă satorire.

Cu privire la stipendiile și ajutórele conferite dela Asociațiune s'a observatū pracsă din trecutū, adecă s'a lăsatū și pe anulū din urmă în folosința respetivilorū stipendiști, cari n'aū terminatū încă studiile lorū, dar aū doveditū sporiū mulțemitoriū și purtare moralū corespundetőre. Ear pentru conferirea stipendiilor devenite vacante s'a escrisū concursū la timpulū seū. În alăturare sub *A*) se aclude consemnarea stipendiștilorū și ajutoratilorū Asociațiunei în timpulū presentū, cu numirea fondurilorū, din care sunt împărtășiți.

II. Scóla Asociațiunei.

Scóla civilă de fete cu internatū, și dreptū de publicitate a Asociațiunei este în progresivă desvoltare, spre deplina mulțemire a tuturorū factorilorū competenți.

În decursulū anulū scolarū 1894/5 aū fostū inmatriculate 79 eleve în cursurile ordinare și 11 eleve în cursulū complementarū, cu totulū 90 eleve, cari tóte aū frecventatū scóla în regulă până la încheierea anulū scolarū.

În internatulū scólei aū fostū adăpostite în acestū anū 64 eleve, dintre cari 4 aū frecventatū scóla elementară a Reuniunei femeilorū române din Sibiiū.

Instrucțiunea s'a provădută prin puterile didactice din anul trecut cu următoarele excepțiuni: pentru provederea gimnasticeii a fostă numită d-șora Minna Wagner, profesora la scola superioră de fete evangelică săsescă din Sibii; ear pentru provederea lucrului de mână în cursul complementar, depărtându-se din Sibii din cause familiare d-șora Maria Romană, a fostă suplinită din 1 Martiu până la finea anului scolară prin d-șora Cornelia Surdu din Sibii.

Comitetul a eserciată dreptul seă de supraveghiare prin vice-președintele Asociațiunei, ca delegatū alū seă, și constată cu plăcere, că mersul învățământului, spiritul scolei și internatului a fostă deplin mulțemitoriū.

Date mai ameuunțite cu privire la starea scolei și a internatului în decursul anului 1894/5 se cuprindū în programa scolei publicată prin direcțiunea scolară, din care se alătură unū esemlarū sub *B*).

Starea economică a scolei continuă a se îmbunătăți. Din rațiociniul scolei și alū internatului, prezentatū de direcțiunea scolară pro 1894/5, se constată, că percepțiunile aū ajunsū în acestū anū suma de 17,848 fl. 26 cr., ear eroğațiunile suma de 17,459 fl. 14 cr. și a rezultatū la finea anului unū sald activū de 389 fl. 12 cr., avēnd încă o restanță de încassatū din anulū 1894/5 în suma de 635 fl.

Rațiociniul se subșterne sub *C*) onoratei adunări spre informare în sensulū conclusului adunării generale din 1891, dimpreună cu bugetulū scolei stabilitū pentru anulū scolarū 1895/6.

III. Averea Asociațiunei.

Averea Asociațiunei se administrăză după noulū sistem de comptabilitate întrodusū la începutulū anulū 1893. Și se constată în timpulū din urmă unū interesū și îmbunătățire considerabilă și în ce privesce administrarea tacselorū de membrii din afară.

În alăturare sub *D*) prezentăm onoratei adunări generale rațiociniulū fondurilorū Asociațiunei pe anulū 1894,

compusă de cassariulă Asociațiunii pe anulă 1894, și esaminatū din partea comitetulū.

Din rațiociniū se constată, că venitele fondulū generalū în anulă 1894 aū fostū: 15,197 fl. 26 cr., erogațiunile aū fostū: 8,781 fl. 45 cr., resultândū la finea anulū unū sald: 6,415 fl. 81 cr.

Averea fondulū generalū a fostū la finea anulū 1894: 131,528 fl. 64 cr. și Lei: 85.000, pentru care sumă în lei decurge încă procesū.

Intręga avere administrată de comitetulū centralū alū Asociațiunii a fostū: 157,733 fl. 18 cr. și Lei: 85,000.

Oferte benevole la fondulū „George Barițiū“ în anulă 1894 aū incursū: 1,216 fl. 93 cr.; cu acestia fondul „George Barițiū“ a crescutū la suma de: 3,411 fl. 16 cr.

Dimpreună cu rațiociniulū pro 1894, presentămū ouoratei adunări generale proiectulū de bugetū alū Asociațiunii pro 1896, în alăturare sub *E*).

În legătură cu acestea se aduce la cunoscința onoratei adunări generale, că la Asociațiune sunt pe cale de a se întemeia următoarele fundațiunii nōue:

a) Dōmna Zinca Romanū, soția fericitulū avocatū Ioanū Romanū din Făgărașū, s'a hotărītū sē împlinēscă dispozițiunea testamentară a soțului seū de piă memoriă cu privire la doue stipendii à 60 fl. la anū pentru scolari gimnasiali, și anume: s'a obligatū a solvi anū de anū suma stipendiilor și a o pune anticipative la dispoziția acestui comitetū pentru distribuire, ear capitalulū fundaționalū s'a obligatū a-lū întabula la loculū prim cu spesele proprii pe casele sale din Făgăraș. În urma acesteia se constată, că d-na Zinca Romanū a și transpusū cu datulū 5 Februarilū 1895 la comitetulū centralū suma de 120 fl., cu menire de a se vota doue stipendii à 60 fl. pro 1895/6 studenților gimnasiali, în care priviuță s'aū făcutū dispozițiile necesare;

b) din anulū curentū amintimū, că fericitulū avocatū George Filep din Tășnad, rēposatū în 3 Februarilū a. c., a

testată Asociațiunei 20,000 fl. sub titlul: „*Fundațiunea George Filep*, pentru scopuri filantropice curată române“. Din această sumă, libelul Nr. 744/1894 despre 14,500 fl. elocați în scopul amintit la institutul de credit „Silvania“ în Șimleu, transpusă deja la acest comitet, prin mijlocirea dlui Andrei Cosma, avocat în Șimleu; ear restul fundatiunei se va primi după pertractarea lăsământului, în care scop este autorisată a reprezenta Asociațiunea dlui avocat Andrei Cosma.

IV. Donațiuni.

Din anul 1894 înregistrăm următoarele donațiuni făcute în favorul Asociațiunei:

a) 500 fl. dela institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiu, pentru trebuințele curente ale scôlei Asociațiunei;

b) 500 fl. dela același institut, pentru 10 stipendii à 50 fl. pro 1894/5, pe séma elevelor adăpostite în internatul scôlei civile de fete a Asociațiunei;

c) 433 fl. 41 cr. din colecta de binefacere deschisă de dlui Parteni Cosma, director de bancă, pentru pardositul în curtea edificiilor Asociațiunei și spre uliță;

d) 728 fl. 67 cr. din aceeași colectă, pentru introducerea apeductului în edificiile și scôla asociațiunei;

e) 100 fl. dela dlui Eugeniu Crișan, mare proprietariu în Reghinul săsesc, pentru trebuințele curente ale scôlei Asociațiunei;

f) 50 fl. dela dlui Gregoriu Venter, avocat în Arad, pentru fondul scôlei Asociațiunei.

V. Membrii Asociațiunei.

Membrii Asociațiunei au fost în 1894:

1. fundatori 73,
2. pe viêtă 162,
3. cu tacse anuale 714, dintre cari 412 au solvit deja tacsele pro 1894.

Consemnarea membrilor noi ai Asociațiunei primiți de comitetu dela ultima adunare generală încóce și prověduți cu documentu de legitimare, se alătură sub *F*), eară sub *G*) se alătură consemnarea membrilor Asociațiunei răposați în res-timpulă amintitū, compusă pe basa rapórtelorū primite dela direcțiunile despărțemintelorū.

VI. Biblioteca Asociațiunei.

Biblioteca Asociațiunei la finea anului espiratū a constatū în generalū din 3232 opurī în 7389 tomurī, 5521 broșurī și 15 charte, față cu 3176 opurī în 7113 tomurī, 4721 broșurī și charte dela finea anului 1893. În specialū biblioteca ne presintă următoriulū tabloū:

A) Biblioteca propriā:

Sect. I. Teologia 179 opurī în 208 tomurī și 166 broșurī.

Sect. II. Filosofie 42 opurī în 52 tomurī și 8 broș.

Sect. III. Pedagogie 56 opurī în 64 tomurī 90 broș.

Sect. IV. Limbă, literatură, artă 891 opurī în 1062 tomurī și 579 broșurī.

Sect. V. Istorie și geografie 541 opurī în 1087 tomurī și 451 broș. și 11 charte.

Sect. VI. Istoria specială a Românilorū 231 opurī în 290 tomurī și 227 broș și 2 charte.

Sect. VII. Științe naturale 118 opurī în 402 tomurī și 211 broș. și 2 charte.

Sect. VIII. Matematică și geometrie 28 opurī în 36 tomurī și 14 broș.

Sect. IX. Medicină 133 opurī în 158 tomurī și 40 broș.

Sect. X. Științe juridice și politice 358 opurī în 481 tomurī și 229 broșurī.

Sect. XI. Economie, industrie, comerciū 105 opurī în 72 tomurī și 117 broș.

Sect. XII. Diverse 492 opurī în 492 tomurī și 1199 broș.

Sect. XIII. Foī periodice 40 foī 241 tomurī.

B) Publicațiunī menite spre vëndare parte în favorulū fondulū generalū alū Asociațiunei, parte unele în favorulū scólei civile de fete a Asociațiunei, și una destinată a se distribuī de aici gratuitū, se află în numărū de 18 în 2744 tomurī și 2190 broșurī, și anume:

1. Acte și date despre conferența națională ținută în Mer-curea la 1869, -- 86 esemplare à 50 cr.

2. Actele privitoare la urdirea și înființarea Asociațiunei transilvane, — 159 esemplare à 50 cr.
3. Adunarea (II.) generală a Asociațiunei transilvane, ținută la Brașov în 1862, — 240 esemplare à 50 cr.
4. Adunarea (III.) generală a Asociațiunei transilvane ținută în Blaj în 1863, — 1 es. 50 cr.
5. Adunarea (IV.) generală a Asociațiunei transilvane, ținută la Hațeg în 1864, — 41 es. à 50 cr.
6. Adunarea (VI.) generală a Asociațiunei transilvane ținută la Alba-Iulia în 1866, — 1 es. 50 cr.
7. Analele Academiei române din biblioteca lui Simeon Mangiucă, ser. II. sect. I, tom. III. — X. și XV., și ser. II. sect. II. tom. III., VII. — X., XIV. și XV. (18 vol.).
8. Analele Asociațiunei transilvane pe anul 1880, fasc. I. în 372 esemplare à 90 cr
9. Baiulescu B., Despre necesitatea promovării și protecționării meseriilor între români, 36 esemplare à 20 cr.
10. Bergner R., Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute, 26 esemplare d 4 fl.
11. Laurianu A. Tr. și Bălcescu N., Magazin istoric pentru Dacia. Tom. IV. și din tom. VII, fasc. I., toate în câte trei esemplare.
12. Lazariciu I., Elemente de poetica română, 18 esemplare à 30 cr.
13. Meitani G. G., Studii asupra constituțiunei Românilor, care se dă de aici gratuit. Fasc. V. (5 es.), VII. (6 es.), VIII. (20 es.), IX. (23 es.), X. (108 es.), XI. (109 es.) și XII. (113 es.).
14. Monografia scôlei civile de fete a Asociațiunei transilvane, 222 esemplare à 1 fl.
15. Pușcariu I. cav., Date istorice privitoare la familiile nobile române. Vol. I. 163 es. à 2 fl. și vol. II. 303 es. à 4 fl., la olaltă vol. I. și II. 5 fl.
16. Stoica S., Higiena copilului dela nascere până la alu 7-lea an alu etății. 620 es. à 15 cr.
17. Șuluț-Cărpinișanu A., Graiul ardelenesc în raport cu limba literară de preste Carpați. 25 es. à 20 cr.
18. „Transilvania“, organul Asociațiunei transilvane“, din următorii ani: 1869 (58 es.), 1870 (44 es.), 1871 (75 es.), 1872 (100 es.), 1873 (74 es.), 1874 (110 es.), 1875 (128 es.), 1876 (134 es.), 1877 (113 es.), 1878 (193 es.), 1882 (72 es.), 1883 (86 es.) 1884 (79 es.), 1885 (270 es.), 1886 (292 es.), 1888 (52 es.), 1889

(88 es.), 1890 (108 es.), 1891 (18 es.), 1892 (28 es.), 1893 (5 es.) și 1894 (86 es.) à 2 fl.

La sporirea bibliotecii aŭ contribuită și în anulă espiratŭ: Academia maghiară de științe din Budapesta, Academia de științe ces. reg. din Viena, Academia română din Bucuresci, Universitatea săsescă din Sibiiŭ, Verein für siebenbürgische Landeskunde, Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften, Biblioteca națională din Florența, Institutulŭ geograficŭ argentinŭ din Buenos Ayres și câți-va autori. Din suma preliminară pentru augmentarea bibliotecii s'aŭ procuratŭ în anulă espiratŭ 28 opuri în 36 tomuri și 2 broșuri. Pe lângă aceea inventariulŭ bibliotecii s'a mai sporitŭ cu :

a) Highiena copilului dela nascere până la alŭ 7-lea anŭ alŭ etății, de S. Stoica, opŭ premiatŭ și tipăritŭ cu spesele Asociațiunei în 3000 esemplare, dintre cari, după ce 100 esemplare s'aŭ pusŭ la dispoziția autorului, s'aŭ vëndutŭ și s'aŭ distribuitŭ spre vëndare între despărțemintele Asociațiunei în totalŭ 2280 esemplare.

b) Date istorice privitoare la familiile nobile române, vol. II., de I. cav. de Pușcariŭ, tipăritŭ cu spesele Asociațiunei în 500 esemplare, dintre cari, afară de 100 es. puse la dispoziția autorului, alte 97 esemplare parte s'aŭ vëndutŭ, parte s'aŭ trimisŭ gratuitŭ mai multorŭ redacțiunii de diare, bibliotecii publice și bărbații de litere.

c) „Transilvania“, organulŭ Asociațiunei din anulă 1894, în 86 esemplare.

d) Catalogulŭ bibliotecii Asociațiunei transilvane, tipăritŭ în 500 esemplare.

Dintre scrierile periodice aŭ incursŭ parte gratuitŭ, parte în schimbŭ pentru organulŭ Asociațiunei „Transilvania“ următoarele: „Dreptatea“, „Fóia de Dumineca“, „Gazeta Transilvaniei“, „Telegrafulŭ Românŭ“, „Gazeta Bucovinei“, „Familia“, „Minerva“, „Biserica și Scóla“, „Fóia diecesană“ și „Scóla poporală“.

Față cu sporiul de mai sus statul bibliotecii a scăzut în anul 1894 cu 91 tomuri și 41 broșuri din publicațiile Asociațiunii, parte vândute, cea mai mare parte însă dăruite pentru biblioteci și alte scopuri publice.

VII. Publicațiunile Asociațiunii.

În editura Asociațiunii au apărut în 1894 și timpul mai nou, următoarele publicațiuni:

1. „*Transilvania*“, fôia Asociațiunii pro 1894, în 12 numeri (a. XXV.), sub redacțiunea dnului Zacharia Boiu, prim-secretariul Asociațiunii;

2. „*Numărul festiv*“ „*Transilvania*“, edatū la finea anului 1894, din incidentul iubileului de 25 ani, de prim-secretariul Asociațiunii Z. Boiu;

3. „*Higiena copilului dela nascere până la alu 7-lea anu alu vieți*“ de Simeonū Stoica, medicū în Abrud, — scriere pentru poporū, premiată de Asociațiune în 1892;

4. *Catalogul bibliotecii* Asociațiunii transilvane, compusū de bibliotecariul Asociațiunii N. Toganū.

Sub tiparū se află:

5. *O colecțiune de povești populare*, de Ioanū Popū-Reteganulū, premiată de Asociațiune în 1892;

6. În firul acestora avem onóre a raporta, că în primăvera anului curentū, comitetul Asociațiunii a luatū inițiativa pentru editarea unei scrieri enciclopedice, cu scopū de a contribui și pe acéstă cale la popularizarea sciințelorū și artelorū și la lățirea cunoscințelorū folositoare în sinulū poporului românū.

Acéstă publicațiune se va redigea după sistemulū așa numitelorū „*Lecsicóne de conversațiune*“, cari la alte popóre au devenitū scrierile cele mai populare și aprópe indispensabile și a cărorū lipsă se simte la noi cu atât mai multū, cu cât literatura nóstră poporală până astăzi este încă fórte mancă în cele mai multe ramuri, și poporul nostru — mai alesū dincóce de Carpați — este lipsitū de centre culturale,

cară la alte națiuni sunt factorii cei mai de frunte ai progresului culturală.

„Enciclopedia română“, după cum însuși titlul ei arată, va fi o publicațiune de caracter eminent *națională*, și se va ocupa în primul rând cu cestiunile de interesă curat românesc, oferind în formă lexiconală o fidelă oglindă despre întregă trecutul și prezentul poporului român, și totodată va căuta a da publicului nostru cetitoră ună bună sfetnică și conducătoră pe tôte terenele sciințeloră și arteloră.

Cu conducerea acestei publicațiunii comitetulă a însărcinată pe membrulă seă Dr. *C. Diaconovich*, și în urma apelulă publicată în acestă causă s'aă angajată până astădi aprăpe o sută dintre cei mai valoroși scriitoră români, între cară numeroși membrii ai Academiei Române, profesori universitari și dela scôlele nôstre medii, precum și mulți alți bărbați de sciințe și litere, de a contribuă la realisarea cât mai îndestulitôre a întreprinderii.

Lucrările pregătitoră sunt deja în curgere și preste câte-va luni se va pută începe publicarea opulă, care este contemplată în estensiune de circa 120 côle de tipară și are se apară în fascicole lunare în decursă de doi ani.

În fine mai amintim, că în urma unui contractă încheiată cu cunoscută și binemeritata librăriă *W. Krafft* din Sibiiă, Asociațiunea este scutită de oră-ce angajamentă materială în acestă afacere.

Despre rezultatulă întreprinderii se va raporta la timpulă seă.

VIII. Despărțemintele Asociațiunei.

Despărțemintele Asociațiunei în mare parte funcționază spre deplina mulțemire a intereseloră nôstre culturale. În specială cu laudă amintim despre activitatea despărțeminteloră: Abrud, Alba-Iulia, Bran, Brașovă, Brad, Blajă, Coahalm, Dicio - Sân - Martin, Făgăraș, Hațegă, Mediașă, Murăș-Ludoș, Murăș-Oșorheiă, Năsăud, Reghin, Orăștie, Sebeșulă săsescă, Săliște, Sibiiă și Șimleulă-Silvaniei.

Nici unŭ semnŭ de vietŭ n'aŭ dat în 1894, următorele despărțeminte: Agnita, Betlénŭ, Ciachi-Gârbăŭ, Deeș, Elisabetopole, Gherla, Mociu și Treiscaune.

IX. Propunerî.

Supunendŭ acestŭ raportŭ aprețiarei onoratei adunări generale, dimpreună cu aclusele sale, rugăm Onorata adunare generală se binevoescă:

- a) a lua spre scire acest raport;
- b) a declara de membrii Asociațiunei pe cei primiți de comitetŭ și provęduți cu documentŭ de legitimare, după consemnarea prezentată;
- c) a da espresiune condolenței pentru membrii repositați ai Asociațiunei, după consemnarea prezentată;
- d) a da absolutoriŭ pentru rațiociniile Asociațiunei pro 1894;
- e) a aproba proiectulŭ de bugetŭ alŭ Asociațiunei pro 1896;
- f) în fine a alege președintele, vice-președintele, membrii comitetului și ceialalți funcționari ai Asociațiunei pe unŭ nouŭ periodŭ de trei ani, anume: 1895—1898 inclusive.

Sibiŭ, din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, ținută în 8 Augustŭ 1895.

Dr. Ilarionŭ Pușcariŭ m. p.,
vice-președinte.

Dr. Vasilie Bologa m. p.,
sesetariŭ II.

DELA ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIUNEI.

Presa română a adusŭ deja raporte îndestulitóre asupra Țilelor de 27 și 28 Augustŭ c. n., când Asociațiunea transilvană a sêrbatŭ în Blajŭ adunarea sa generală pe anulŭ 1895. După colórea lorŭ Țiarele diferŭ în unulŭ sêu altulŭ din punctele programei obiectelorŭ pertractate; dar tóte convinŭ intru a constata, că Țilele acestea în generalŭ aŭ fostŭ Țile de bucuriă și înălțare națională.

Pertractarea obiectelor puse la ordinea zilei a urmată conform programei publicate în Nr. 8 ală acestei foi; și decursul în specialul se vede din procesele verbale, ce se publică astăzi în partea oficială.

După cuvântulă presidialul, întâmpinatul cu vii aplause, și după cetirea raportulă generală ală Comitetulă centralul, carilă acte ambe se publică în numărulă presentul, se alegulă diferitele comisiunilă prevădute în programă, și se dă cetire disertatiuniloră insinuate. Acelea sunt: una a dlulă *Ioanulă Popescu* din Cohalmulă asupra temeilă: *Care este femeea cea mai frumusală?* Alta a dlulă canoniculă din Blajulă *Gavriilulă Populă: Îmmormentarea la Romanilă*. Ambe disertatiunilă aulă fostulă ascultate de numerosulă publiculă cu atentiune și remunerate cu vii aplause. Publicarea lorulă va urma în Nriilă procsimilă.

Ședința a doua dela 28 Augustulă n. se ocupă cu raporțele comisiuniloră esmise în ședința primă. Raportulă generalulă despre activitatea Comitetulă în anululă espiratul, referentulă Dr. V. *Hossulă*, se ia spre sciința, legându-se de elulă câte-va propunerilă din partea comisiunei: ca pe spesele Asociațiunei să se tipărescă numai lucrurilă de interesulă, pentru poporulă, ca datele exprimate în cifre să se presente în comparare cu cele de pe anilă espirați, ca la activitate despărțemintelorulă să se arete în liniamente generale și direcțiunea, în carea se desvotă acestă activitate, ear din partea membrilorulă: ca în raporțele generale să se arete preste totulă progresulă literaturilă române ș. a.

Comisiunea financiară, referentulă A. *Nicorală*, constată purtarea în regulă a rațiociniulă, și adunarea apróbă și votéză Comitetulă, resp. cassarulă absolutoriulă. Propunerea d. I. Costinulă, a se eda o scriere pentru poporulă, carea se cuprindă legile țereilă privitoare la avere, se transpune Comitetulă, spre a prepara unulă planulă detaiatulă pentru o atare scriere; ear cu privire la crearea de stipendilă pentru învățarea sculp-

turei în p tr  a tinerilor din Mun ii apuseni, propusă de d. G. Pop, se autoriseaz  Comitetul, a conferi stipendiul de 100 fl., destinată pentru sculptura în lemn,  i pentru sculptura în p tr .

Cu privire la *noul proiect de Statutele Asociațiunii*, comisiunea emisă propune prin referentul Dr. A. Grama, în general   primirea lor  i întrarea la desbaterea *special *, ear propunerea Dr. A. Mureşanu, a se mărgini adunarea pe l ng  modificarea   -lor 5  i 21, dificult  de guvern , nu afl  sprijinire. Pertractarea se continuă  i în  edin a a III-a  i se termină cu primirea, pe l ng  neînsemnate modificări, a proiectului prezentat  de comitet .

Comisiunea *pentru încassarea tacselor * dela membri vechi  i noi a raportată în ambe  edin ele prime, prin raportorul se  C. Colbasi, că a  ncassat  dela membri de ambe categoriile 631 fl.

Espir nd  în sensul statutelor   periodul trienal   alu Comitetului  i funcționarilor Asociațiunii, adunarea, în urma propunerii referentului respectivei comisiuni Dr. Aug. Bunea, proclamă preşedinte  i vice-preşedinte pre actualii dd. I. M. Moldovan    i Dr. Ilarion   Puşcari  , ear membri ai Comitetului pre dd. Iosif   St. Şulu i  , P. Cosma, I. V. Russu, Z. Boiu, I. Papi  , Dr. C. Diaconovich, Leontin   Simonescu, Onori   Tilea, Dr. Amos Fr ncu, Dr. Aurel   Brote, I. Creţ    i Alecsandru Lebu; ear suplenți pre dd. Dr. Oct. Russu, Dr. Remus Roşca, I. de Maxim  , G. Bogdan-Duică, N. Togan    i G. Dima. Secretar   I., în urma resign rei în scris   a secret. de p n  acum Z. Boiu, s'a ales   Dr. C. Diaconovich, secretar   II. s'a reales   Dr. V. Bologa, cassar   L. Simonescu, bibliotecar   N. Togan  . Postul   de controlor  , rem s   neocupat  , se va ocupa prin substituire.

La propunerea dlui *Moroian  * s'a ales   membru onorari   Dr. G. Weigand, cunoscutul profesor    i conducător   al   seminariului pentru limba  i literatura rom n  din Lipsca.

Procsima adunare generală, în urma invitației din partea multor fruntași din *Lugoj*, se va întruni în orașul acesta, — un moment mic la părere, dar de mare însemnătate, semnalându estinderea activității Asociației noastre transilvane asupra patriei întregi.

Cu acestea fiind terminate agendele din programa acestor zile, adunarea după căldurose cuvinte de mulțemită din partea președintelui și vii urări din partea adunării, se rădică.

Din momentele, ce stau afară de cadrul programelor oficiale, însemnăm: onorifica primire a Comitetului din partea unei numeroase deputații de membri ai Comitetului despărțământului Blaj, ai Comitetului de primire etc., în frunte cu președintele, binevântarea aceluia din partea profes. G. German, răspunsul din partea v.-președintelui, intrarea în Blaj și ospitala primire din partea cetățenilor fără deosebire; apoi întrunirea Comitetului la prânzul festiv dat din partea președintelui, buna lui primire la reședința metropolitană, la casele dd. canonici și altor onorații, visitarea numeroșelor institute de cultură, ce s'au rădicat și augmentat în deceniul din urmă, și în fine séra de cunoștință în hotelul „Univers”, ce se petrecu în cea mai bună animație, până când o ploiă multă dorită veni a restringe sub acoperământ, mulțimea risipită sub cer.

Diua deschiderii adunării a fostu inaugurată cu solemnul serviciu divin, celebrat de Escel. Sa metropolitul Victor cu numeroasă asistință.

La două ore urmă prânzul festiv, la care între însuflețite aclamări veni și iubitul archiepiscop. Despre numeroșele toast, oficiale și neoficiale, a relatat de ajuns foile noastre zilnice; și totu asemenea despre concertul bine succesu, condus de dl. Iacob Mureșanu, care a prezentat aici pentru prima dată și compoziția sa „Mănăstirea Argeșului”.

Țiua următoare întrunì pre membri Comitetului centralù și alți numeroși óspeți, din locù și din afară, preste 70 persoane, la unù prândù strălucitù în salele metropoliei.

Încheierea petrecerilorù soțiale o făcù balulù celù fòrte bine cercetatù din spațioasa sală de gimnastică; premii în numerariù și laudatoriù pentru cele mai frumoase costume naționale din diferite ținuturi românesce se conferiră d-șórelorù *Moldovanù* din Mediașù, *Lazarù* din Băița și *Opriș* din Armeni.

Z. B.

MOMENTE DIN VIETA LUI PETRU MAIORÙ DE DICIO-SÂN MARTIN 1753—1821.

(Cercetări literar-istorice).

(Încheiere.)

Petru Maiorù parochù și protopopù Sas-Reghinului și Gurghiului 1784—1809.

Vedënd episcopulù de pe atunci Ioanù Bobb hârnicia lui Petru Maiorù, precum și strădania neobosită cătră binele și fericirea confrățilorù seì români fără deosebire de religiune, precum și energica lui pășire chiar și pe față în contra inovațiunilorù străine bisericeii ortodocse întroduse arbitrarù în biserica nóstră națională, nu putù suferi pe P. Maiorù, ci căuta ori-ce prilej numai ca sê-lù depărteze din Blajù.

Inscenările persecuțiunilorù contra lui Petru Maiorù și a altorù bărbați binemeritați sunt deja cunoscute, nu le mai repețimù; amintimù numai, că P. Maiorù la anulù 1784 Iunie 19 a dimisù din curtea episcopescă din Blajù*).

Remasù fără funcțiune, în trista poziție lipsitù de pânea cea de tóte zilele, nu scim la a cui intrevenire, Maiorù a fostù chirotonitù ipodiaconù, diaconù și preotù, după aceea l'a rânduitù parochù alù Reghinului și protopopù preste doue protopopiate (Reghinù și Gurghiù). Actulù de denumire dóră s'ar afla în archivulù episcopiei din Blajù între scrip-

Vedì actulù de demitere la A. Papiù Ilarianù. Vieta operele și ideile lui Georgiù Șincai. Bucuresci 1869 pag. 89. —

tele de pe acele timpuri, decât l'ar mai căuta cineva. De nu va fi peritū de acolo, ca multe alte scripte vechi! Pre timpul cānd se făcū Petru Maiorū protopopū, erau și de acei protopopi, cari mai nu-și sciaū iscāli numele!

Purtarea lui P. Maiorū cea bună și tréză, hārnicia lui și nevoința spre binele de obște 'lū făcură vestitū în acele părți. Veniturile parohiei S.-Reghinului, căci ca protopopū alū Gurghiului n'avea parohie, încă și până acum se facū acolo din una dóue parohii cu ale epitrachilului cu totū, acela cu privilegiū conscriptiunei parochiilorū prin unū bārbatū trimisū din Blajū s'a aflatū pe anū 30 fl. Cine nu crede, cerce la archivulū comit. Turdei, și la scaunulū protopopescū din Blajū, și se va convinge.

Slujba este grea la parohia aceea, fiind românii risipiți prin oraș și pe de laturī de oraș. Ear protopopiatele amēdoue n'aū mai nici unū venitū, de aceea s'aū dat lui Petru Maiorū dóue protopopiate, care numai îi immulțiră osteneala întru administrare. Ear de obște grāind, dēnsulū a aflatū ómeni mai numai cu numele creștinī: nimica nu sciaū séū tocmai puținū din ale creștinātății. Elū dintāiū a începutū a-i învăța de acelea.

Prin tóte satele a rēnduitū și a întetitū feciorii și fetele micī cu mari sē mērgā la „diacul“ bisericeī, se învețe lucrurile cele creștinescī, și părinților li-a poruncitū, ca se facā pre fiil lorū ca cele ce aū învățatū sē le procetească acasă în tóte zilele, séra și diminēța, în auđulū tuturorū celorū din casā.

Cu acēstā mijlocire învățāū și părinții dela fiil lorū. Mergea P. Maiorū prin sate, unde adunānd prunciil făcea esamenū; pre cei ce scia îi lāuda, pre ceilalți părintesce îi dojenja și rēnduia mijlocirī ca se învețe.

Vara umbla pe cāmpū, prin pădurī, unde scia că sunt adunați prunci a pasce vitele, și vedēndu-i îi striga la dēnsulū, cari cunoscēndu-lū, îndată alergāū toți acolo, și elū îi întreba cele ce aū învățatū, și de noū îi mai învăța și îi lumina, avēnd deosebitā dulcēța de a „bāilui“ cu prunciil,

pentru care tuturor era iubit. Atât a fost aprins P. Maior, voia pruncilor spre învățatură, cât pruncii uita jucăriile lor, și când se întâlneau pe uliță, tot de învățatură grăiau și se întrebau unul pe altul. Fetele cele mari încă le adunase la șeșetore, ca se tórca în loc de obiceiuitele nebunii, și a învăța lucrurile cele sfinte.

Ferescă Dumneșeu apoi se fi răbdatu P. Maior, la vr'unu preotu seú orice slujbaș bisericescu a i se face dela cineva nedreptate. În toate părțile priveghia și apera. Precum Israiltenii într'o mână țineau sabia, ca se se apere de vrăjmași, cu alta lucrau la biserica din Ierusalim, așa și P. Maior într'o mână ținea condeiul și molitvelnicul, ca se slujescă parohiei și protopopiatului, în ceeaaltă, dîcendú așa, sapa ca se se chrănescă; pentru că nici din parohie nici din protopopiat nu-î venia pânea cea de toate zilele. Astfelu era vieța lui P. Maior ca parochu și protopopu Sas-Reghinului și Gurghiului.

Pe lângă această vieță destul de tristă pentru Petru Maior, mai amintim încă o diregătorie excepțională a sa. Venind clerul tinere din Liov acasă la Blaj, a fostu chematu la profesura canónelor, carea măcar că era cu ceva neîndemână împreunată, după ce s'a fostu obiceiuitu afară, la parohie și protopopiat, au fostu totuși o slujbă cinstită și cu plată, dîce D. Vaida în cuvântarea către clerul celu bătrân.

Pentru profesura această excepțională a avut Petru Maior plată pre anu 200 fl., însé n'a pututu trăi din această sumă, ci a fostu silitu se mai cheltuiască pentru susținerea vieții și dintru alu seú ce au fostu dusu cu sine la Blaj; ba ce e mai multu, la sfârșitul anului au trasu și chirie dela densusu, pentru că au ședutu într'o chiliuță aprópe de scólă.

După aceea făcendu-se la Hațeg vacanță prin mórtea vicariului Michailu Timaru, s'a îmbiatu cu vicariatul, dîce L. Vajda la pag. 10*), dar n'a vrutu se o primescă, măcaru

că vicariatul întru această diecesă a fost mai cinstit decât alte diregătorii!

Încât este această aserțiune adevărată, nu am putut erua cu positivitate. Se pare însă, că au fost numai o săcătura cu îmbierea vicariatului și a canoniciei.

Vina cea mai mare a lui P. Maioră a fost naintea superiorilor săi, că el a stat pe lângă rânduile părintesci ale bisericeii, și n'a suferit ca unul său altul după sburdarea lui să facă înnoiri, de vreme ce acest fel de înnoiri pricinuesc vrajă și împărechieră în biserică și semenă a iubire de stăpânire, ca se tac de celelalte. Nici nu e volnic nimeni, chiar și episcop să fie, a face înnoiri în rânduile bisericesci, ba tocma de ar dobândi un înnoitoriu, cu niscari încurcări ascunse întărire dela cea mai înaltă putere bisericăscă, venind lucrul la ivelă, toate ar rămâne deșerte, și însași puterea aceea, pricepând lucrul din fir în pără, le-ar răsturna. Câte pilde avem de acestea și vechi și noue! Din totă viața lui P. Maioră, după o contemplare ore-care, aflăm, că el pururea a căutat prilej cum se potă lucra mai mult spre creșterea culturală și folosul nămului românesc. Pronia dumnezească a lucrat, ca P. Maioră să nu mai sufere de persecuțiunile dușmanilor săi, ci se scape de ei, se mērgă la Buda spre folosul tuturor Românilor; precum ore când petrecerea lui Iosif la Egipt a fost prilej la mântuirea fraților săi și a fiilor lor. Așa a fost și petrecerea lui P. Maioră la Buda ansă la folosul și înaintarea nămului său românesc celă prea iubit!

Ear dlă Antonelli în Breviariul istoric al școlilor din Blaj, tipărit în a. 1877, ne dă următorul episod din viața lui Petru Maioră ca paroh și protopop S.-Reghinului și Gurghiului.

Petru Maioră în timpul funcțiunii în Reghinul unghuresc prin purtarea sa bună și cuvenită statului îmbrăcișat și câștigase înaintea străinilor respect, ear la ai săi popularitate. Lui este de a se mulțemi fondul parohiale, casa

și biserica din Reghinulă sășescă, Tradițiunea ȃice, cã romãni, nefindũ suferiți în cetãțile și orașele sășesci, prin rădicarea de biserici și case parochiale, Petru Maiorũ în conțelegere cu poporenii sei a cumpãratũ casa și curtea unũ sasũ materialmente scãpãtatũ din Reghinulă sășescă, și în secretũ, în timpũ de nópte, mutãndũ campanele, cãrțile, vestmintele și sacrele vase ale bisericeii din Reghinulă ungu-rescã, în ȃiua urmãtoare îmbrãcatũ în ornatele bisericesci începũ s. liturgie în prezența poporului adunatũ.

Magistratulũ a alergatũ la fața locului, și aflãnde ceea ce se fãcuse, i-a intentatũ procesũ, în urma cãruia fũ silitũ a pãrãsi acea stațiune, și în luna lui Ianuariũ anulũ 1809 a-și cãuta aplicațiune în Budapesta, ca revisorũ de cãrți romãnesci. Unii ȃicũ, cã nu pentru acelũ procesũ, ci pentru cã nu fu alesũ în capitlulũ înființatũ în 1807 ar fi pãrãsitũ acea stațiune.

Care din adusele cause este cea adevãratã, astãđi nu se pôte erui, însã esistența acelũ procesũ este evidentã, de óre-ce în protocolulũ oficiosũ alũ episcopiei nãstre din 2 Februariũ 1809, se aflã cuprinsulũ suplicei credincioșilorũ din Reghinulũ sășescũ, în care ceruserã, a li se trimite atare preotũ, care se-ĩ pótã apãra în cauzele lorũ, la care li s'a resoltitũ, cã atare preotũ, carele se fiã totodatã și procuratorũ, nu se aflã nici între pãrinții basilitanĩ (pag. 17).

Petru Maiorũ ca revisorũ, censorũ și corectorũ de cãrți în Buda 1809—1821.

Petru Maiorũ ajunge la Buda la 7 Martiũ 1809. Asupra vieței lui în Buda mai amintimũ, pe lângã cele ce ni-a spusũ dlũ At. M. Marienescu, cã dẽnsulũ dupã ce s'a aședatũ în Buda, mai întãiũ s'a apucatũ și a aranjatũ spre tipãrire „Propovedaniile“ la îngropãciunea ómenilorũ morți 1809 pe 304 pag., însoțindu-le de o frumósã precuvẽntare pe 8 pag.

De totũ a tipãritũ 40 de Propovedaniĩ și 11 iertãciuni la morți cãtrã diferite persóne.

După-ce cătră finea anului 1809 aș eșitū de sub tipărū propovedaniile, a începutū a tipărī și „*Didachiile*“, adecă învățaturī pentru crescerea filorū, la îngropăciunea pruncilorū morțī, pe 133 de paginī, cu o prefață de 4 paginī. A scrisū de totū 15 cuvântārī, cu scopū de a da o iconă părinților de a-și cresce prunciū bine. În aceste admite ideile lui Rousseau, unite cu idei scōse din legea divină.

În anulū următorū 1810 a aranjatū spre tipărire și a tipăritū: „*Predicile*“ seū învățaturī la tōte Duminecile și sērbătorile anului, în trei părți. Partea întâia cu o frumoasă precuvântare pe 8 paginī nepaginate și 273 paginī paginate, cuprinde 23 de predicī, tipărită la a. 1810.

Partea a doua pe 296 paginī cuprinde 31 de predicī tipărită la a. 1811. Partea a treia pe 92 pagine cuprinde 20 de predicī, scōse de sub tipariū, precum se vede, cătră finea anului 1811. La a. 1812 tipărī *Istoria pentru începutulū Românilorū în Dacia*, însoțită de o precuvântare de 2 pag. nepaginate, ear tecstulū pe 348 pag. La finea acesteī Istoriī sunt acludate douē disertațiuni, una: Pentru începutulū limbei românesci, și alta, Pentru literatura cea vechiă a românilorū.

La anulū 1813 a tipăritū *Istoria bisericei românilorū*, atătū a acestorū de dincōce, cât și a acelorū de dincolo de Dunăre.

Despre acēstă scriere vom vorbī la altū locū.

Observū, că tōte cărțile tipărite de P. Maiorū până aci a fostū formatulū quartū. — Afară de aceste cărți a mai tipăritū Petru Maiorū cărți mai micī în 8°, și anume:

1. Rēspunsulū la cārtirea, carea s'a datū asupra persoanei lui P. Maiorū. Buda 1814, 8° 42 pag.

2. *Animadversiones in Recensionem Historiae: de origine Valachorum în Dacia, (e valachico în latinum conversae).* Buda 1814, 8° 40 pag. (Tip. Reg. Univers. Ungariae).

3. *Reflexiones in Responsum Domini Recensentis Vinnensis ad animadversiones in recensionem Historiae de ori-*

gine Valachorum in Dacia (e valachico in latinum translatae). Pesthini (Typis Ioan Thom. Prattner; 1815 pag. 38).

4. Contemplatio Recensionis in Valachicam anticriticam literariis ephemeridibus Viennensibus Nro 7 Februar, 1816 (Typis Reg. Univers. Hungaricae 8° pag. 24).

5. Întemplările lui Telemach, tom. I. Buda 1818 în 8° 387 pag.

6. Orthographia romana sive latino-valachica, una cum clavi, qua penetralia originationis vocum reservantur. Buda 1819 în 8° VIII + 103 + 1 pag.

Netrecându-se toate esemplarele din această carte, s'a adausă suplementară la Lexiconul Budan tipărită la anulă 1825.

7. În fine mai pomenim, că în totă decursulă aniloră petrecerei sale în Buda în fiă care anulă a edată câte ună calendară fôrte instructivă, însă fără a-și însemna numele pe ele, ceea ce se documentează și prin acea împrejurare, că morind elă, directorulă tipografiei Mathias Markovits în relația sa de datulă 15 Februară 1821 aduce la cunoscintă consiliulă regescă locotenentială ală Ungariei môrtea lui Petru Maioră, și cumcă a mai rămasă datoră, între alte datoră, 60 fl. „pro calendariis Valachicis. (Analele Academiei române din Bucuresci de pe ană 1882—83 Ser. II. tom. 5, 2 pg. 99).

Acesta este ordulă naturală, cum aă vedută prin tipariă lumina țilei operele lui Petru Maioră.

Operele lui Petru Maioră remase în manuscrisă.

Din manuscrisurile lui Petru Maioră aă începută a se publica mai întâiă la 1855 prin rep. T. Cipariă ună fragmentă din partea inedită a istoriei bisericesci în Acte și fragmente pentru istoria bisericeii românesci la paginile 129—137, 145—186—191.

După aceea a mai continuată rep. T. Cipariă la anulă 1867 în epochalulă seă Archivă pentru filologie fragmente gramaticale și testamentulă lui Petru Maioră la paginile 27,

247, 338, 355, 388, 390, 440 și 518. Dîcînd între altele că: „Dintre mai multe fragmente originale de ale renumitului nostru filolog istoricî Petru Maiorî, ce se aflîu de mai multî la noi, după cele publicate totî de noi (T. C.) în Acte și fragmente (pag. 129—137 și 145—186—191) mai remase încă unulî nepublicatî, ca de 10 cîole, cuprîndîndî începutulî mai multorî tractate sîu opurî gramatice, parte romînescî, parte latinescî, care noi aici din cînd în cînd le vom publica tîte, cređînd cî cu acîsta vom face unî ce plîcutî publicului, de și unele din ideile, oserbađiunile auto-riului nu-sî după convicđiunile nîstre (T. C.); de aceea însî totî nu le vom supune la nice o criticî din partea nîstrî (T. C.).

Mai tîrđiî la anulî 1865, Dr. Grigorie Silași redactî în Viena o fîiî sub titlulî: „Sionulî Romînescî“, unde reproduce cu litere latine și opulî: „Protopapadichia“ scrisî de Petru Maiorî la anulî 1796 în Nriî 10, 11, din anulî 1865 și în Nriî 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 și 16 din anulî 1866.

Ear în anulî 1894 se descoperî încă unî manuscrisî alî lui Petru Maiorî sub titlulî: „Procanonî“*), scrisî la anulî dela Christosî 1783 în „Biserica ortodoxî romînî“, reprodușî și în Nriî 40—52 din „Biserica și Scîla“ din Aradî ex 1894.

Alte manuscripte, de vor fi esistîndî, nu le cunîscemî.

Sperîndî cî cu aceste șirurî și eî am contribuitî ceva, după modestele mele cunîscințe, la chiarificarea momentelor caracteristice din vieța fericitulî *Petru Maiorî*, priimîscî onorađiî cetitorî ai „Transilvaniei“ modesta mea salutare!

Emilianî Micu.

*) Procanonî, ce cuprinde în sine cele ce sunt de lipsî spre înțelesulî celî deplin și desîvîrșitî alî canónelorî și a tîtî toc-mela bisericîscî, spre folosulî mai cu sîmî a Romînilorî, alcîtu-itî și întocmitî de Petru Maiorî. Anulî dela Christosî 1783.

DIN SCÓLA VIETIÎ.

(Aforisme alese și traduse de Jeronimă G. Barițiu.)

Cel-ce trăiesce fără prietină, n'are să rămână multă timp în-
teleptă. *Francez.*

*

Ca și trupul fără de suflet, așa și omul fără de prietină.

*

Latin.

Vięta e mórta, decă lipsesce prietinulă.

Islandez.

*

Maî bine fără de vięta, decăt fără de amică.

Svedez.

*

Mirare decă cineva e tristă, când are ună amică. *Persan.*

*

Pe calea prietiniei nu-î iertat să lași să crească erbă.

*

Francez.

Prin tăcere se strică multă prietinie.

Proverbială.

*

Las să vedă cine e la tine, și apoi voi ști ce e de tine.

*

Arab.

Paseri de aceleși pene sboră bucurosă împreună.

*

Proverbială.

Egalitatea e sufletul amicitiei.

Aristotelă.

*

Amicitia trebuie să se ne afle, să se ne facă egală.

*

Franceză.

Persone slabe își ajungă scopul, decă se aliază cu de cele
tară; precum pârulă ajunge cu ajutorul râului la ocean.

*

Indiană.

Împreunarea de lucruri slabe poate deveni tare, spre ajunge-
rea unui scop; cu fire de paie slabe împletite într'o funie, poți
lega ună elefantă turbată.

Indian.

*

O aschiă umedă împreunată cu două uscate, se dedă în cu-
rândă se arză.

Talmud.

*

Cu ună omă ticălosă nici se nu te asociezi, nici să-î fi pri-
etină: când ună cărbune e fierbinte, te arde; când e rece, îți înne-
gresce mâna. —

Indian.

*

Prietinia cu cel rău e ca umbra dimineții, din ceas în ceas
scade; dăr prietinia cu cel bun crește ca umbra serei, până ce
apune soarele vieții.

Indian.

*

Cine a încetat să a fi amic, nu a fost nicădată.

*

Francez.

Cine caută amici fără defecte, rămâne fără amic.

*

Prov. orient.

Prietinیا făcută prin vin, ține cât și vinul numai o noapte.

*

Logau.

Inimile, care se dau mai ușor, acelea se ia mai iute înapoi.

*

Chinez.

Prietinیا cei mai prietinoși se țin mai puțin, ca și vinurile cele mai dulci.

*

Proverbială.

Nu există o oglindă mai fidelă, decât un prieten vechi.

*

Spaniolă.

Un prieten vechi e o a doua conștiință.

*

Francez.

Amiciția cea mai veche trebuie ca și vinurile ce numeră ani, să ne fiă cea mai plăcută.

*

Cicerone.

A schimba pe un prieten vechi pentru unul nou, însemnează a cumpăra pentru fructe floră.

*

Logau.

Fericirea nesigură ne dă ocaziune să cunoșcem pe amicul sigur.

*

Ennius.

În secetă se cunosc isvórele bune, în necaz prietinیا bună.

*

Chinez.

Când sărăcia se furișează prin ușă în casă, prietinیا mincinosă sare pe ferăstră.

*

Rusescă.

Amicii falși sunt ca beșicile de apă, care se ivesc numai când plouă.

*

Proverbială.

Amicii falși sunt ca umbra pe orologiul de sóre, care apare când e sóre și dispăre, când se năruie.

*

Italiană.

Feresce-te de un amic rămpăcat; el e ca o oglindă spartă, care nu se mai poate întregi nicădată cum a fost.

*

La Andr. Sutor.

Amiciția ruptă nu se mai poate înnoda nicădată așa perfect, fără ca nodul să rămână vedut și simțit.

*

Franceză.

Din vinul celū mai bună se face oțetulū celū mai acru, din amicii cei mai buni dușmanii cei mai înverșunați. *Proverbialū.*

*

Primăvera umflă muguriū, ear iubirea umflă inimile. *Finic.*

*

Amorulū n'are măsură de timpū: elū incolțesce, infloresce și se cōce într'unū ceasū frumosū. *Th. Körner.*

*

Amorulū îmbunătățesce pe celū mai bună și pōte da valōre celui mai ticălosū. *Raibaut de Vaqueirs.*

*

Cel-ce trăesce fără iubire, e mortū de viu. *Proverbialū.*

*

Acea e iubirea adevērată, care rămāne neschimbată, orī cā-ī dai totū, orī cā-ī refuzi tot. *Gōthe.*

*

Nici o rosă, nici o garofă nu potū inflorī atātū de frumosū, ca doue suflete, ce se iubescū, cānd staū lângă olaltă.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Necrologū. La 9 Augustū n. a rēposatū în Dejū dlū *Gavriilū Manu de Boiereni*, avocatū, fostū jude supremū în comit. Solnoculū-inferiorū, membru pe viēță alū Asociațiunei transilvane, etc., în etate de 71 anī.

— La 19 Augustū n. reposă în Sibiiū dlū *Ioanū G. de Poppū*, avocatū, membru alū comitetului centralū alū Asociațiunei transilvane. în etate de 50 anī.

Fiă-le țērāna ușorā!

— La 3 Augustū c. a reposatū în Stāniculū din Moldova celebrulū membru și acum vice-președinte alū Academiei romāne Dr. *Dimitrie Brāndză*, în etate de 48 anī. Reposatulū a fostū alesū membru alū Academiei, secțiunea științifică, la 30 Iuniū 1879, și știința perde cu dēnsulū unū valorosū reprezentantū.

Bătălia dela Călugăreni. Duminecă 13 Augustū a. c. s'aū plinitū 400 anī dela victorioasa bătălia dela Călugăreni, unde *Mihaiū Vitezulū* cu o mică armată romānescă nimici armata turcescă îndecitū mai mare. Dlū N. D. *Popescu* într'o corespondință din „Gaz. Tr.” cu dreptū cuvēntū impută poporului nostru puținulū interesū pentru serbarea acelei țile.

Mănăstirea din Sinaia a sērbatū la 15 Augustū, a. c., chramulū bisericeii, cu mare solemnitate aniversarea 200 a zidirei sale.

Demnū de imitatū. Pentru scōla civilă de fete a Asociațiunei a dārunitū dlū *Aleksandru cav. de Goianū*, mare proprietariū în Zoldova (Bucovina), 50 fl.

Podulă preste Dunăre dela Cernavoda, una din zidirile monumentale ale Europei, se va inaugura la 15 Septembrie a. c.

Distincțiune. Zelosulă literatū românū din Basarabia *Constantinū de Stamatî-Ciurea* a fostū decoratū de M. S. Regele Carolū alū României cu medalia „Bene merenti“ clasa I.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 379—1895.

Proces verbal

din ședința I-a a adunărei generale a XXXIV. a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, ținută în Blajū la 27 Augustū 1895.

Președinte: Ioanū M. Moldovanū, președ. Asociațiunei.

Secretariū: Dr. Vasile Bologa.

Nr. 1. După terminarea oficiulū divinū, celebratū în catedrala gr. cat. română de Escelenția Sa Înaltū Preasânțitulū Dnū arhiepiscopū și metropolitū Dr. Victorū Mihalyi cu asistență numerosă, președintele Asociațiunei Dlū Ioanū Micu Moldovanū, deschide adunarea generală prin cuvântū presidialū la órele 10 $\frac{1}{2}$ a. m. între viile aplause ale numeroșilorū membri prezenți.

— Cuvântulū de deschidere, întimpinatū cu vii urale, se alătură la protocolū și se decide a se publica în organulū Asociațiunei.

Nr. 2. La ordinea zilei cetirea raportulū generalū despre activitatea comitetulū Asociațiunei pe ultimulū anū de gestiune 1894.

— Se dă pentru esaminare comisiunei constatătore din dñi Dr. V. Hossu, Dr. I. Mihu și A. Vlaicu.

Nr. 3. În necsū cu punctulū precedentū,

— Se esmitū următorele comisiuni:

a) pentru esaminarea rațiociniulū Asociațiunei pro 1894 și proiectulū de bugetū pro 1896, dñi: V. Podóbă, G. Bărbatū și A. Nicóră.

b) pentru esaminarea proiectulū referitorū la modificarea statutelorū dñi: Dr. A. Grama, Francisc L. Hossu și Dr. Ioanū Blaga;

c) pentru încassarea tacselorū și înscrierea de membri noi, domni: St. Pop, C. Colbasi și I. Br. Hodoș.

Nr. 4. Se presentă următorele esibite:

a) proiectulū comitetulū centralū pentru modificarea statutelorū Asociațiunei;

b) cererea dómnei Laura Borbola din Satmar pentru unŭ stîpendiŭ anualŭ de 400 fl. în scopulŭ completării studiilorŭ sale musicale;

c) resignarea domnului Zacharia Boiu, asesorŭ consistorialŭ, dela postulŭ de secretariŭ-prim alŭ Asociațiunei cu finea anului curentŭ;

d) cererea dlui George Șandru, învătătoriŭ în Petrila, pentru întreținerea ficei sale în internatulŭ scólei civile de fete a Asociațiunei;

e) consemnarea delegațilorŭ esmiși din partea despărțemintelorŭ pentru presinta adunare generală.

— Se predaŭ comisiunilorŭ alese.

Nr. 5. Dlŭ Gavriilŭ Popŭ, canonicŭ capitularŭ în Blajŭ, presentézá propunerea:

„Considerândŭ, că poporulŭ nostru din munții apusenî s'aŭ luatŭ mijlócele de traiŭ prin aceea, că i s'aŭ opritŭ pădurile; considerândŭ, că locuitorii români din ținutulŭ acela. dacă nu li se va da ocaziune, ca sê-și póta căpêta pânea de tóte ȓilele, vor fi peritorî de fóme, vor fi necesitați a lua lumea în cap; din aceste considerațiuni, după ce statulŭ în Zlatna a deschisŭ scólă, pare-mi-se, de sculptură de pétră, 'mî iaŭ libertatea a propune, ca onorata adunare generală a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românu, se binevoiască a crea dóue stîpendii pentru doi tinerî români din munții apusenî, cari deprindêndu-se în acéstă măiestrie la scóla numită, aceea se o póta lătî printre poporulŭ nostru din acelŭ ținutŭ, ca poporulŭ românu de acolo în loculŭ mijlocului de traiŭ perdutŭ sê-și câștîge altulŭ, orî ceea ce ar fi și mai de doritŭ, sê li se ridice în Abrud o scólă română de industrie“.

— Se predă comisiunei financiare.

Nr. 6. Dlŭ George Bogdanŭ-Duică, publicistŭ din Sibiiŭ, în numele seŭ și alŭ consoțilorŭ, presentézá următóarele propunerî:

a) despărțemintele potŭ dispune pentru împlinirea problemelorŭ lorŭ de 40% din venitele după tacsele plătite de membrii lorŭ; ele sunt însê dătóre a raporta comitetului centralŭ asupra modului, cum s'aŭ folositŭ aceste venituri;

b) fóia Asociațiunei își continuă aparițiunea, avênd a fi redactată potrivitŭ următórelorŭ regule:

1. Fóia va da de aici înainte precumpănitóre atențiune acelorŭ studii, care potŭ mijloci o pricepere esactă a proceselorŭ sociale, ce se petrecŭ în sinulŭ popórelorŭ și în specialŭ în sinulŭ

poporului nostru. (Sociologie, economie națională, statistică, etnografie etc., cu deosebită privire la relațiunile patriei noastre).

2. Pe lângă subînțelăsa cultivare asiduă și consecventă a istoriei române politice, culturale și literare a poporului român din Ungaria și Ardeal, — fôia va cuprinde notițe estinse despre totu ce se publică relativu la viața noastră în trecut și prezentu fie în opere singuratice, prin publicațiuni periodice; publicațiunile societăților erudite maghiare, săsesce și austriace se fiă mai alesu bine cetite și exploatate (D. e. Századok, Ungarische Revue, Erdélyi Muzeum etc.).

3. Părții critice a publicațiunei Asociațiunei i se va da o deosebită atențiune, partea acêsta fiindu menită a înlesni lucrarea secretariului I., servind u ca isvoru pentru raportulu anualu asupra literaturêi nôstre.

4. În fôie nu se va mai publica nici o lucrare, — fiă chiaru și cetită în despărțemintele Asociațiunei, dacă aceea nu este de o *valore superiôră ori originală*.

5. Redactorulu fôiei, ajutat u în mod oficialu de comitetulu centralu, își dă silință a-și constitui dintre membrii Asociațiunei unu comitetu auciliaru de redacțiune și a-și asigura colaborarea membriloru, care nu trăesc u aprôpe de reședința comitetulu și redacțiiei.

c) „Secretariulu-prim alu Asociațiunei face în fiă-care anu unu raportu generalu despre literatura română produsă pe teritoriulu Ungariei.

Aceste raporturi oficiale ale Asociațiunei se cetesc u în adunările generale, se discută și se tipăresc în fôia Asociațiunei împreună cu observările esențiale făcute în adunare.

În aceste raporturi Asociațiunea se pronunță definitiv și asupra chestiei: care a fost u în anul, asupra căruia raportéză, cea mai bună operă tipărită românescă? și acesteii opere adunarea generală îi conferă, pe basa raportulu oficialu, unu premiu (care se va conferi în fiă-care anu) de cel u puțin u 300 fl. v. a.“

d) „Secretariulu-prim este directorulu lucrăriloru cancelariei Asociațiunei și redactorulu fôiei periodice a Asociațiunei.

Elu mai alesu este chemat u ca sê se țină în curentu cu dezvoltarea culturală și literatura poporulu român și sê iee inițiativa pentru lucrări menite se promoveze esențialu acêstă dezvoltare.

În lucrările aceste din urmă, elu va fi sprijinitu de referenții, pe carî din capulu loculu comitetulu îi va numi din sinulu se u

pentru feliuritele specialități și terene ale vieții culturale și literare, cu care Asociațiunea se ocupă.

e) „Pentru a ușura lucrările comitetului central, lucrări cualificate a contribui la dezvoltarea culturală și literară a poporului român, comitetul își alege din sinul său referenți speciali pentru toate ramurile de activitate ale Asociațiunei.

În specialitatea lor referenții sunt datorii a observa amenunțit dezvoltarea culturală și literară și a lua împreună cu secretariul-prim inițiativa, pentru propunerile, ce vor fi de așternut comitetului spre discuție și decider.

Propunerile de acest fel se trimit, după admiterea lor, prin comitetul central, în formă de notă circulară tuturor subdespărțemintelor, cari sunt obligate să le iee în considerare și după puțină să le esecute.

— Se predau comisiunei esmise pentru esaminarea proiectului de statute.

Nr. 7. Dlă Nicolaă Maneguț, protopresbiter în M.-Oșorhei, presentă propunerea :

„Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român recunósce în principiū, că prin concentrarea forțelor, de cari dispunū bisericele române, cultura poporului pe toate terenele s'ar promova în modū mai intensiv și anume în prima linie prin scóle și biserici mai bune, — căci ar fi susținute de o mare putere concentrată.

În consecuință Asociațiunea va sprijini între marginile statelor sale și cu autoritatea și mijlócele, de cari dispune, ideea reunită bisericele române.

— De óre-ce §. 3. din statute interđice discusiunea obiectelor politice și religioase în sinul Asociațiunei, propunerea nu se admite la desbatere.

Nr. 8. Dlă Ioanū Costinū, preotū și redactorū în Sibiiū, presentă propunerea :

„Atâtū scopulū cât și menirea acestei însoțiri culturale este : ca se aflăm mijlócele potrivite pentru deșteptarea poporului nostru.

Măneând din acestū principiū, datorința noastră este, a scruta și studia viața poporului, ca așa descoperindū trebuințele, prin voința tare acele să le și împlinimū.

Îndoială nu mai începe, că poporul nostru și noi cu toți suportămū cu supunere sarcinile și îndatoririle de statū. Cine însă are datorințe, acela trebuie să aibă și anumite drepturi. Așa chiar viața publică din statū este compusă din datorințe și drepturi.

Dacă pătrundem numai cât de puțin în relatarea și aflarea proporției între drepturi și datorințe, vom afla, că mare parte din inteligență și poporul preste totu împlinesce în stată cu supunere datorințele, dar puțină parte cunoșce și drepturile, ce i se cuvînu după lege.

Marele oratoră ală străbuniloră noștrii Cicero a đisă: că „sciința și esplicarea dreptuluă civilă la ei era pururea în mare onóre. Lib. de off.

Dacă acésta încă pe acele vremuri aă fostă așa, cu cât mai vértosă se poftesce dela noi, ca se punem la îndemână cărturariloră noștri ună „Manuală“, care se esplice tóte legile din stată, care sunt în cea mai strînsă legătură cu proprietatea.

Atátă din esperiența făcută în timpă de 7 ani ca preotă în păstorirea poporuluă, cât și ca muncitoră la „Fóia Poporuluă“, unde staă în legătură cu plugariă mai deșteptă, m'am convinsă, că trebuie să dăm la îndemână acelora ună „Manuală“, care se cuprindă esplicarea tuturoră legiloră din patria noastră, de care proprietariă aă trebuintă đilnică.

Așa fiindă, modesta mea propunere este: Ca să se pună pe anulă viitoră din bugetuluă Asociațiunei ună premiū de 400—500 fl., pentru pregătirea unuă manuală seū îndreptariū pentru economi.

Acestă manuală în esență ar avé să cuprindă:

1. Relațiunile de proprietate.
2. Drepturile de moștenire.
3. Drepturile referitóre la cumpărarea de proprietăți.
4. Cărtile funduare și catastrulă.
5. Legea drumuriloră publice.
6. Legea despre folosirea câmpuluă.
7. Legea referitóre la folosirea apeă și pădurei.
8. Legea servitoriloră.
9. Legea despre deosebitele dări.
10. Legea despre drepturile civiloră în comună și stată.
11. Legea despre acisuri și mesurarea beuturiloră.
12. Legea despre comerciū și neguțătorie.

Adecă aplicarea tuturoră legiloră de stată, de care și plugariulă are lipsă đilnică. Așa preotulă și invěțătorilă se pótă povětuă îndată pe plugari, pe ce cale aă să pornéscă în afacerile loră. Adese-oră din nesciința legii țeranii noștri perdă fórté multă. De o parte, că sunt siliți a alerga totă prin centre la advocați perděndă vremea, de altă parte adese-oră mergă prea târđiū, pe când

s'a perdată dreptul de a căuta lecuire, așa perd cele mai drepte afaceri.

În aceste puține cuvinte, sperez, am aretat în destul lipsa, încât trebuie să ne nisuiim a lăși cunoștința de drepturi între popor, care are și datorințe îmbelșugate“.

— Se predă comisiunii financiare.

Nr. 9. Se cetesce consemnarea membrilor noi ai Asociațiunii, primiți de comitetul central de la adunarea generală din 1894 până la cea prezentă, și anume:

A.) Membri fondatori.

Iosif Popă, avocat, fost dep. diet., cons. reg. în Șomcuta mare, 200 fl.; Nicolaă Nilvană, avocat în Șomcuta mare, 200 fl.; „Ardeleana“, institut de credit și economii în Orăștie, 201 fl., toți pro 1895.

B) Membri pe viață.

Ana Filip, soție de avocat în Abrudă, 101; „Munteana“ societ. de economii și credit în Ofenbaia; Dr. Silviu Moldovană, avocat în Orăștie; Dr. Aurelă Munteană, avocat în Orăștie; Isidoră Saturnă, preot în Merisoră, toți câte 101 fl. pro 1895; Gavrilă Barbulă, propriet. în Mocira; Biserica gr. cat. rom. din Șomcuta mare; Demetriă Vulcă, propriet. în Săliște, câte 100 fl. pro 1895; Iuliă Elia Cosma, preot gr. or. în Crăciunescă; Simeonă Bacila, preot în Orminde câte 50 fl. pro 1895.

C.) Membri ordinari.

Ioană Isaia Tordai, ieromonah și preot gr. cat. rom. în Ofenbaia; Demetriu Goia, preot ort. rom. în Șohodolă-Peș; Iulia Pitică în Ofenbaia; Vasile Gană, preot gr. or. rom. în Salciua de sus; Nicolaă Fodoreană, învăț. în Ofenbaia; Ioană Mladină, propriet. în Ofenbaia; Andreiă Candrea, preot gr. cat. în Lupșă; Leonidas Grita, hutman în Ofenbaia; Iacob Popa, notar în Simonă; Acsente Moșoiă, notar în Pôrta; Ioană Gavrilescu, preot în Țințari; Ioană Iosif, econom în Vinerea; Nicolaă Marie, econom în Vinerea; Nicolaă Furduă econom în Vinerea; Constantină Viorelă, econom în Jibotă; Nicolaă Cionca, supravigilă slv. în Sângeorgiă; Virgilă Onițiu, directoră gimnasială în Brașovă; Avram Acilenescu, notariă în Galeș; Constantină Herța, comptabilă în Săliște; Ioană Chirca, v.-notariă în Săliște; Ioană Comșa sen., în Săliște; Petru Comșa, în Săliște; Vasile Aldea, notariă în Rod; Tit Pituc, în Năseud; Vasile Janza, pretor în Hațeg; Stefană Laday, pretor în D. S. Martină; Benjamin Papiă, preot în M.

Șaroș; Petru Ciobotarū, preotū în Reghinulū ung.; Mateiū Folea, not. cerc. în Vad; Gherasim Grama, căpitanū în pens. în Riușor; George Borda, propriet. în Mureș-Sân-Georgiū u. p. M.-Vasarhely; Nicolaū Vulcū, propriet. în Pogaceaua; George Moldovanū, notarū în Băița; Dr. Cornelū Moldovanū, medic în Băița; Demetriū Moldovanū v.-notarū în Băița: Teodorū Vraciū, propriet. în Vălișóra; Aug. Paulū, prof. în Letca, p. u. Cuciulata; Nicolaū Hossu în Lemnin p. u. Kucsulat; George Bogdan-Duică, publicist în Sibiiū, toți câte 6 fl. 1895; Vasilie Indre, protopopū în Șomcuta mare; Dr. Coriolanū Popū, avocatū în Oradea mare; Dr. Victorū Marcu, avocatū în Șomcuta mare; Ioanū P. Lazar, comptabilū în Simleū; Elia Popū, învăț. în Șomcuta mare; Ioanū Ch. Dragomirū, protop. în Naprădea; Ioanū Popū, propriet. în Domnin; Florianū Cocianū, avocatū în Cechulū-Silvaniei; Demetriū Suciū, adv. în Cehulū Silvaniei; Elia Bucșa, notarū în Colțirea; Michailū Bohățelū, propriet. în Suporulū de sus; Teodorū Lengyel, preotū în Stremțiū; Ioanū Serbū, protopopū în Șomcuta mare; Stefanū E. Cucū, preotū în Piér; Gavriilū Dragoș, notariū în Hideaga; Augustinū Mosolygó, preotū în Techis; Vasilie Dragoș, avocatū în Șomcuta mare; Ioanū Savanya, avocatū în Satmar; Augustinū Marcus, cassar în Șimleū; George Moroianū, absolventū alū scōlei de sciințe politice din Paris; Isaia Popa, preotū în Ocna-Sibiululū; Demetriū Moldovanū, protop. în Sighișóra; Ioanū Șandru, senatorū în Sighișóra; Demetriū Dragoș, propriet. Ferihaz; Nicolaū Fleșeriū, măsar în Saschiz; Vasilie Urdea, cojocarū în Sighișóra: Zacharie Ganea, preotū în Ferihaz; Iosif Pușcariū, avocatū în Brașovū; P. Dan, profesorū în Brașovū; N. E. Eremias, în Brașovū; G. G. Nică Popa, comerc. în Săcele; Alecse Moldovanū, comptab. în Brașovū; Gregoriū Maiorū, redact. în Brașov; T. Spuderca, cofetarū în Brașovū; G. N. Popū espedit. în Brașovū; G. Navrea jun., macelarū în Brașovū; Ioanū B. Boiu, profesorū în Brașovū; Mironū Dascalū, preotū în Cetatea de Baltă; Ioanū Anca, preotū în Subpădure; Nicolaū Costea inv. Boziaș; Augustinū Chețanū, preotū în Bobohalma; Basiliū Milianū, propriet. în Subpădure; George Mircea, econ. în Cața; Valeriū Popū, notarū în Sibielū; Aurelū Decei, notarū în Sibielū, Dionisiū Decei, preotū în Orlatū; „Săcelū“, comuna politică în Săcelū; Alecsandru Draganū, notarū în Orlatū; Ioanū Juga, econ. în Apoldulū infer.; Ioanū Petrașcu, căpitanū c. r. în pens. în Sibiiū; Elena Petrașcu, directōră în Sibiiū; Ioanū Costinū, preotū în Sibiiū; Basil. Andrea, preotū în Ighiū; George Istrate, propriet. în Ighiū; Veronica Sava, propriet. în Ighiū; Petru Simtionū, librarū în Blajū; Alecsandru

Moldovanu jun, contabilu in Deva; „Hunedora“, insoțire de creditu in Deva; Petru Șinca, preotu in Batiz; Nicolau Șinca, preotu in Biscaria; Dionisiu Ardeleanu, tehnic in Deva; Nicolau Borzea, preotu in Viștea inf.; „Olteana“, institutu de creditu in Viștea inf.; Vasile Petri, profes. prepar. in pens. in Năsăud; Liviu Mureșanu, medicu in Năsăudu; Vasile Popu, preotu in Sângiorgiulu rom.; Silviu Zohorca, preotu in Sângiorgiulu rom.; Ioanu Zimvelu, preotu in Zagra; Ilarionu Filipoiu, preotu in Rodna noua; Pamfiliu Grapini, preotu in Rodna noua; Danila Sangeorgianu, notariu in Maier; Ioanu Buzdug, preotu in Borgo-Rus, cate 5 fl. pro 1895.

— Se declară membri Asociațiunei și se dispune a se prevedé cu diplome.

Nr. 10. Se cetesce consemnarea membriloru Asociațiunei reposați dela adunarea generală din 1894 până la cea presentă, și anume:

a) *Membri pe viêtă.*

Ioanu Clóje, econom in Boița; Leonu Lupu, preotu Hodac; Dr. Lazaru Petco, avocatu in Arad; George Barđoși, magistru postalu in Băița; Gavriilu Manu de Boerfalva, avocatu in Dees; George Bocanu, propriet. in Crisciori;

b) *Membri ordinaru.*

Nicolau Popoviciu, prot. in Orăștie; Alecsiu Olariu, avocatu in Deva; Dr. Cirilu Vulcanu, adv. in Reghin; Vasile Moldovanu, fostu prefectu in 1848, președ. la sedr. orf. in D.-S.-Martin; Petru Precupu, preotu in Gyergyó-Salonaș; Nichita Calini, propriet. in Meșterhaza; Stefanu Galea, secret. de bancă in Cluj; George Popu, propriet. in Calvaser; Ioanu Mureșanu, preotu in Chiciud; Ioanu Onițiu, comerc. in Sebeșulu-săsescu; Ioanu Popu de Galați, adv. in Sibiu; George Boeriu, propriet. in Făgăraș; Iacob Morariu, notariu in Vad; Petru Trif, comerc. in Crisciori.

— Se ia act, esprimându-se condolența adunărei generale prin ridicare.

Nr. 11. Se presentéază următorele disertațiuni insinuate la timp prisidiulu:

a) Care este femeea cea mai frumoșă? de dl. I. Popescu din Cohalm;

b) Îmmormântarea la Romani, de dl. Gavriil Popu, canonicu capitularu in Blaj;

c) Școlele române din Blaj, de dl. Dr. A. Bunea, secretariu consistorialu in Blaj;

d) Economia câmpului la poporul român, de dl. Ioan Costin, preot și redactor în Sibiu;

e) Laptele ca nutriment, de dl. Simeon Stoica, medic în Abrud.

— Spre scire.

Nr. 12. În necsul punctului precedent, se pune la ordinea zilei citirea disertațiilor:

Care este femeia cea mai frumoasă? de dl. I. Popescu, și Îmmormântarea la Romani, de dl. G. Pop, canonic, și

— se ascultă cu viuă plăcere, rămânând eventual să se continue în ședința procsimă.

Nr. 13. Comisiunea esmisă pentru încassarea tacselor și înscriere de membri noi, prin referentului se dl. C. Colbasi, raporteză:

a) dela membri vechi ai Asociației s'au încassat, și anume dela dnl: Vas. Olteanu, avocat în Blaj (1895) 5 fl.; A. Deac, profesor în Blaj (1894) 5 fl.; Dr. A. Bunea, secret. metrop. în Blaj (1895) 5 fl.; I. M. Moldovanu, canonic în Blaj (1895) 5 fl.; Silvestru Nestoru, profesor în Blaj (1895) 5 fl.; G. Munteanu, directoru prepar. în Blaj (1894/5) 10 fl.; I. Germanu, profesou în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. A. Popu, medic în Blaj (1895) 5 fl.; S. P. Mateiu, canonic în Blaj (1895) 5 fl.; Elia Vlasa, canonic în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. Is. Marcu, profesor în Blaj (1895) 5 fl.; Sofronu Stanu, funcționariu de bancă în Blaj (1895) 5 fl.; G. Barbatu protopopu în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. A. Grama, canonic în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. Ioanu Rațiu, canonic în Blaj (1895) 5 fl.; Ioanu Orga, v. rectoru seminarialu în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. Vict. Smighelschi, profesor semin. în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. V. Hossu, prof. sem. în Blaj (1895) 5 fl.; N. Popescu, prof. gimn. în Blaj (1895) 5 fl.; Gr. Ordace, propriet. în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. Radeș, forestieru în Cinade (1895) 5 fl.; S. Moldovanu, propriet. în Cergăulu micu (1895) 5 fl.; A. Viciu, prof. gimn. în Blaj (1895) 5 fl.; Ar. Papiu, not. cons. în Blaj (1895) 5 fl.; A. C. Domșa, preot în Blaj (1895) 5 fl.; St. Popu, v.-notariu cons. în Blaj (1895) 5 fl.; E. Viciu, profes. gimn. în Blaj (1895) 5 fl.; Ios. Hossu, canonic în Blaj (1895) 5 fl.; I. Br. Hodoș, directoru de bancă în Blaj (1895) 5 fl.; Dr. Iacob Brândușanu, adv. în Blaj (1895) 5 fl.; Laur. Pascu, cancelist în Blaj (1895) 5 fl.; Iuniu Brut Micu, cancelist în Blaj (1895) 5 fl.; St. Popu, protopopu în Blaj (1895) 5 fl.; G. Vancea, proprietariu în Blaj (1895) 5 fl.; Petru Suci, econ. metrop. în

Blajă (1895) 5 fl.; Sim. Corvină, sen., comerciant în Orăștie (1895) 5 fl.; Dr. G. Ilea, adv. în Clujă (1895) 5 fl.; I. Albonă, preotă în Velcher (1895) 5 fl.; Vinc. Nemeș, preotă în Sânt-Mărtinulă sărată (1895) 5 fl.; Iuliă Vlădușiu, adv. în Turda (1895) 5 fl.; „Arieșana“, institută de credită în Turda (1895) 5 fl.; A. Romonțană, preotă în Turda (1895) 5 fl.; Andr. Ludovic, notariă în Totoiă (1895) 5 fl.; Dem. Cuteanu, protopopă în Săcădate (1895) 5 fl.; V. Podóbă, preotă în Clujă (1895) 5 fl.; Al. Micu, canonică în Blajă (1895) 5 fl. și suprasolvire alți 5 fl.; A. Nicoră, propriet. în Deva (1894/5) 10 fl.; Fr. L. Hossu, adv. în Deva (1894/5) 10 fl.; Elena Hossu născ. Pop, soție de adv. în Deva (1894/5) 10 fl.; Iosif Lita, preotă în Iclodulă mică (1895) 5 fl.;

b) dela membri noi ai Asociațiunei înscrși în actuala adunare generală, s'au încassată, și anume dela dniă:

Ioană Istrate, propriet. în Cinade 100 fl.; „Economulă“, institută de credită în Clujă, 101 fl.; V. Smighelschi, preotă în Valea sasului, (1895) 5 fl.; Ios. Popescu, notariă în Cinade (1895) 6 fl.; Daniil Gaboră, ingineră în Blajă (1895) 6 fl.; Ioană Pinca, notariă în Cergăă (1895) 5 fl.; Gavriilă Precupă, profes. gimn. în Blajă (1895) 6 fl.; Iuliă Mihalyi, v.-colonelă ces. și reg. în pens. în Blajă (1895) 6 fl.; Dr. Is. Popă, adv. în Sighet (1895) 6 fl.; Dr. Florentină Mihalyi, adv. în Sighet (1895) 6 fl.; Dr. Iacobă Maioră, medic în Lugojă (1895) 6 fl.; Dr. Elia Daiană, redactoră în Timișóra (1895) 6 fl.; Ioană Popescu, funcț. din Cohalm (1895) 5 fl.; Vasile Mangra, profesoră de teol. în Arad (1895) 6 fl.; Dr. Petru Șpană, profesoră sem. în Sibiiă (1895) 5 fl.; Alecsandru Vaida, medicinist în Olpret (1895) 6 fl.; Simeonă Corvină, jun. comerciantă în Orăștie (1895) 6 fl.; Dr. Augustină Frățilă, profes. din Tăr (1895) 5 fl.; Mihail Albonă, din Velcher (1895) 6 fl.; Petru Mureșană, funcț. în Șireagă (1895) 5 fl.; Dr. Nicolău Oncu, directoră de bancă în Arad (1895) 6 fl.; Ioană Deac, din Roșia (1895) 5 fl.; Aronă Bătăciă, notariă în Benică (1795) 6 fl.; Vas. Hațegană, notariu în Órda (1895) 6 fl.; Gavriilă Maroș de Konyha din Maramureș (1895) 6 fl.; Michailă Dobreană, preotă în Tulgheș (1895) 6 fl.; Aurelă Nicolescu, comerciantă în Tulgheș (1895) 6 fl.; Alecsandru Precup din Bicaz (1895) 5 fl.;

c) dela membri ajutători s'au încassată, și anume dela dniă:

Stefană Olteană, meseriaș în Blajă 2 fl.; Teodoră Onișoră, plugariă în Blajă 2 fl.;

Suma totală: 631 fl.

— Spre plăcută scire; cei înscriși de nou se declară membri Asociațiunei și se dispune a se provedé cu diplome.

Ședința se încheiă, anunțându-se procsima ședință pe mâne la 10 óre a. m.

Ioanů M. Moldovanů m. p.,
președinte.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretariů II.

Procesů verbalů

din ședința a II-a a adunărei generale a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românů, ținută în Blajů, la 28 Augustů 1895.

Președinte: Ioanů M. Moldovanů, președ. Asociațiunei.
Secretariů: Dr. V. Bologa.

Ședința se deschide la órele 10 1/2.

Nr. 14. Se cetesce procesulů verbalů din ședința I-a a adunări generale presente și

— Se verifică.

Nr. 15. Se cetesců telegramele de felicitare sosite dela P. T. D. din Sibiiů: Mironů Romanul, metropolitů; din Cehulů Silvaniei; Popů de Băsesci; Pentru inteligința română din Bistrița: Vasiliů Rauta Buticescu, Gavriilů Vertic și Alecsandru Silași; Românił din jurulů Deveı; din Bistrița: Dr. Gavriilů Triponů și Dr. Demetriů Ciuta; din Brașovů: Petrescu și Dr. Popp, avocatů; din Ditreu: Câmpeanů, Dr. Radu; Sighișóra: Dimitrie Moldovanů, Sever Barbu; Sibiiů: Dr. Frâncu; Sibiiů: Redacțiunea „Telegrafului Românů”; Zűrich: Popp, Rűssu; Năsăud: Pletosů, Ghetei; Românił Selăgeni; Brașovů: Virgilů Onițiů, directorů gimnasialů; Bistrița: Dr. Linulů Dionisiů, Loginů, Cherecheșiů, Curteanů, etc.; Năsăud: Dr. Popp, vicariů; Reghinů: Patriciů Barbu; Ecica: Miulescu, protopopů; Mehadia: Străjanů, Ionescu, Florianů, Rădulescu, Mihaescu, etc. etc.; Femeile române din Deva; Sinaia: Ana Mirce, Augustinů Paulů, Ilie Bărbulescu etc. . .

— Spre plăcută scire.

Nr. 16. Comisiunea esmisă pentru încassarea tacselorů și înscriere de membri noi, prin referentulů seů dlů C. Colbasi, raportéză:

S'aů încassatů încă următóarele tace:

a) dela membri noi înscriși la acestă adunare, anume dela domnił: Dr. Pompeiů Germanů, medic in Șercaia (1895) 6 fl.;

Teodoru Sasu, preotă în Iara de Mureş (1895) 6 fl.; Ioană Fodoru, profesorul în Blajă (1895) 6 fl.; Silvia Marcu n. Bogdan din Lugojă (1895) 6 fl.; Valeria de Colbasi n. Papiu din Spring (1895) 6 fl.; Georgiu Vlassa, protopopu, capelan militarul în Viena (1894/5) 10 fl.; T. Liviă Albini, Sibiu (1895) 6 fl.;

b) dela membri ajutătorii: Iuliă Pop, preotă Urca 1 fl.; N. N. din Tulgheş 2 fl.; Alimpiu Costea, preotă în Spin 1 fl. Suma: 50 fl.

— Spre scire şi se declară membri Asociaţiunei şi se dispune a-se provede cu diplome.

Nr. 17. Comisiunea esmisă pentru revisuirea raportulu generalul despre activitatea comitetulu Asociaţiunei pro 1894, prin referentulu seă Dr. Vasile Hossu, raporteză asupra raportulu generalul prezentatū pro 1894 pe basa referadei:

a) Titlulū I, referitorul la şedinţele comitetulu centralul, la concursulū literarul publicatū în 1 Novembre 1894, etc.

— Servesce spre scire.

b) Titlulū II, referitorul la scōla de fete a Asociaţiunei, la raţiociniulū aceleia pro 1894/5 şi bugetulū pro 1895/6.

— Servesce spre scire.

c) Titlulū III, referitorul la administrarea averei Asociaţiunei, la fondulū „George Bariţiu“ la fundaţiunea întemeiată de dōmna Zinca Romanu din Făgăraşu, la fundaţiunea „George Filep“,

— Spre scire.

d) Titlulū IV, referitorul la donaţiunile făcute în favorulū Asociaţiunei în 1894, de următorii binfăcătorii: „Albina“ institutul de creditul şi economii în Sibiu; dlū Parteniū Cosma, directorul de bancă în Sibiu; Eugenū Crişanū, mare proprietarul în Reghin şi Gregoriū Venter, avocatul în Arad.

— Servesce spre scire, exprimāndu-se mulţamitā protocolarā marimonioşilorū binfăcătorii.

e) Titlulū V, referitorul la numērulū membrilorū Asociaţiunei pro 1894,

— Servesce spre scire, lāsāndu-se în sarcina comitetulu centralul, a afla căi şi mijlōce pentru sporirea numērulū membrilorū.

f) Titlulū VI, referitorul la bibliotecă Asociaţiunei, constātāndu-se starea pe deplinū aranjată şi catalogisată a bibliotecei.

— Servesce spre scire, şi se exprimā recunoscinţā protocolarā dlui bibliotecarū N. Toganū.

g) Titlulū VII, referitorul la publicaţiunile Asociaţiunei, în care privinţā se constatā unū progresulū imbucurătorul şi cu privire

la editarea „Enciclopediei române“, care este întimpinată cu mare însuflețire,

— Servesce spre scire.

h) Titlul VIII, referitor la despărțemintele Asociațiunei,

— Servesce spre scire, îndemnându-se comitetul centrală a susținé viú spiritulú de vieță prin despărțemintele Asociațiunei.

În necsu cu acestea, comitetul centrală este însărcinată a compune pentru viitoră raportulú seú în mod comparativă, ca să se pótă ținé în evidentă esactă progresulú seú regresulú Asociațiunei în tóte referințele sale.

Nr. 18. În legătură cu punctulú precedentă, dlú Gregoriú Maioră, propune:

a) pe viitoră, raportulú generală alú comitetulú, să se publice celú puțină cu 8 zile înainte de adunarea generală a Asociațiunei;

b) pe viitoră comitetulú centrală se marcheze, în ce măsură satisfacă datorințelorú lorú despărțemintele Asociațiunei.

— Se primesce.

Nr. 19. Comisiunea esmisă pentru esaminarea rațiociniulú Asociațiunei pro 1894 și a bugetulú pro 1896, prin referentulú seú, dlú Augustinú Nicóră, raportéză următoarele:

a) rațiociniulú Asociațiunei pro 1894, s'a aflată în deplină ordine și consonanță cu documentele și registrele cassei.

— Adunarea generală apróbă rațiociniulú prezentatú pro 1894 și dá absolutoriú comitetulú centrală pe anulú de gestiune 1894, ear cassariulú esprimă recunoscință protocolară. De asemenea votéză bugetulú pro 1896.

b) propunerea dlui Ioanú Costinú, preotă și redactorú în Sibiiú, privitoare la espicarea legilorú statulú pentru trebuințele poporului: să se transpună comitetulú centrală cu însărcinarea de a se esecuta în cât se póte până laprocsima adunare generală.

Dlú Dr. I. Micu face contra-propunere:

Propunerea dlui I. Costinú, să se predee spre studiare comitetulú centrală. cu îndrumarea: să raporteze asupra-ei laprocsima adunare generală.

În urma acesteia referentulú comisiunei retrage propunerea sa, și punându-se la votă contra-propunerea,

— Se primesce, și se enunță dreptă conclusă.

c) Cu privire la propunerea dlui Gavriil Popú, canonicú capitulară în Blajú, de a se crea doue stipendií pentru doi tineri

din munții apusenți, anume ca se urmeze scôla de sculptură din Zlatna, comisiunea propune: să se acordeze spre acestă scopă stipendiul prevădută în bugetulă anului 1896.

Dlă Leontină Simonescu contra propune: stipendiulă de sub întrebare să se pôta acorda și pentru sculptură în pētră.

Punēdu-se la la votă,

— Se priimesce.

d) Cererea dlui George Șandru, învățătorii în Petrila, pentru întreținerea gratuită a ficei sale în internatulă de fetițe ală Asociațiunei pe anulă 1895/6, comisiunea propune: să se transpună comitetulă centrală, spre competentă afacere.

— Se priimesce.

e) Cu privire la cererea dómnei Laura Borbola din Satmar, pentru ună stipendiă anuală de 400 fl. spre completarea studiiloră sale musicale, — comisiunea constată, că aceeași rugare a fostă înaintată și comitetulă centrală, din lipsa de mijlóce însă nu s'a putută încuviința, — totă din motivele comitetulă propune să nu se încuviințeze cererea.

— Se priimesce.

Nr. 20. Comisiunea esmisă pentru esaminarea proiectulă referitoră la modificarea statuteloră Asociațiunei, prin referentulă seă dlă Dr. Alecsandru Grama, raportēză și propune: a se primă proiectulă în generală și a se admite deadreptulă la desbaterea specială.

Dlă Dr. A. Mureșanu face contra-propunere: de astă-dată se se modifice numai §. §., ce se ceră din partea guvernulă regescă, ear partea cealaltă a proiectulă se se amâne până la procsima adunare generală a Asociațiunei.

Punēdu-se la votă,

— Se priimesce propunerea comisiunei, în sensulă căreia, proiectulă de statute se declară priimită în generală și se supune desbaterei speciale.

Fiind însă timpulă înaintată, desbaterea specială se amână pe ședința procsimă.

Nr. 21. Pentru combinare asupra alegerei comitetulă centrală și a funcționariloră Asociațiunei pe ună noă periodă de trei ani,

— Se esmite o comisiune de candidare în persónele dloră Dr. Aurelă Mureșanu, Nicolaă Ivană, Dr. Augustină Bunea, Dr.

Ioană Mihi, Franciscă Longină-Hossu, Dr. Octaviană Rusu, Dr. Vasile Hossu, Dr. Silviă Moldovană și Dr. Iosif Blaga.

Ședința procsimă se anunță pe după amădă la 5 ore.

D. u. s.

Ioană M. Moldovană m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretară II.

S'a verificat. Sibiu, 2 Septembrie 1895.

Dr. II. Pușcariă m. p. Dr. C. Diaconovich m. p. I. Papiă m. p. C. Aiser m. p.
I. St. Șuluțiu m. p. P. Cosma m. p. Z. Boiu m. p. G. Bogdan m. p.
Ioană Costin m. p. O. Tilea m. p. N. Togan m. p.

Procesă verbală

din ședința a III-a a adunării generale a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului română”, ținută în Blajă la 28 Augustă 1895.

Președinte: Ioană M. Moldovană, președ. Asociațiunei.

Secretariă: Dr. V. Bologa.

Ședința se deschide la 5 ore după amădă.

Nr. 22. La ordinea zilei desbaterea specială asupra proiectului pentru modificarea statutelor Asociațiunei.

Referentulă comisiunei, dlă Dr. A. Grama, raportă în specială, paragrafă de paragrafă, cu motivele și modificările comisiunei.

Pe basa acesteia proiectulă de statute,

— Se primesce cu unanimitate în tecsulă alăturată la protocolă sub % și se încredință comitetulă centrală, pentru ulterioară afacere întră obținerea clausulei de aprobare.

Nr. 23. În legătură cu punctulă precedentă, la propunerea comitetulă centrală, susținută de comisiune,

— Se decide:

a) pentru casulă când guvernulă ar dificulta unele modificări din statutele cele nouă, se autorisă comitetulă centrală, a pertracta în sinulă seă observările guvernulă și a le complana;

b) mandatulă funcționarilor Asociațiunei, afară de președinte, încetă în ziua înactivărei acestoră statute.

Nr. 24. Cu privire la propunerea dlui George Bogdană și consoții, în cestiunea cum ar fi să se redacteze fóia Asociațiunei în yiitoră, comisiunea propune: să se transpună comitetulă centrală spre posibilă considerare.

— Se primesce.

Nr. 25. Cu privire la propunerea dlui G. Bogdanu și consoți, referitoare la „raportul generalu despre literatura română produsă pe teritoriul Ungariei“, comisiunea propune: să se transpună comitetului centralu spre posibilă considerare.

— Se primesce.

Nr. 26. Propunerea dlui G. Bogdanu și consoți, referitoare la agendele prim-secretariului Asociațiunei,

— Se consideră rezolvită la §. 29 din statutele Asociațiunei.

Nr. 27. Propunerea dlui G. Bogdanu și consoți, relativă la alegerea referențiloru pentru diferitele ramuri ale activității Asociațiunei,

— Se consideră rezolvită la §. 2 din statute.

Nr. 28. Se pune la ordinea zilei întrebarea dlui Dr. Iosif Blaga, insinuată la timp, și anume:

„Fiind agenturile și bibliotecile populare din comune de foarte mare însemnătate pentru realizarea scopului urmăritu de Asociațiune, e naturalu, că trebuie se li-se și deea atențiunea și importanța de lipsă. În raportele comitetului centralu către adunarea generală nu se face nici odată amintire despre acești factori. — Îmi permitu deci a întreba: pentru ce comitetul centralu nu raportează la fiă-care adunare generală despre ceea-ce se întâmplă în această direcțiune în sinul despărțemintelor Asociațiunei?“

— Președintele răspunde: Despărțemintele, cari au se înființeze agenturi și biblioteci populare, n'au raportat încă datele rececute în acestu scopu, se voru lua însă măsuru pe viitoru ca se satisfacă.

Nr. 29. Totu dlui Dr. Iosif Blaga, întreabă: pentru-ce nu se observă dispoziția §. 16, din „Regularea mijlocelorū spre ajungerea scopului Asociațiunei“, privitoru la comitetele despărțemintelor și la protocoalele ședințelorū acestora, căci dacă s'ar împlini acelea, comitetele ar ave mai mare îndemnū a-și împlini datorințele conformu cu postulatele problemei, ce au ca subcomitete.

— Președintele răspunde: că protocoalele comitetelorū, de unde se trimitu, se publică în eștrasu, conform prescrielorū Regulamentului.

Nr. 30. Cetirea disertațiunilorū insinuate la timpū,

— Se ia dela ordinea zilei, din cauza timpului înaintatū.

Nr. 31. La ordinea zilei alegerea comitetului centralu și a funcționarilorū Asociațiunei pe unu nouu periodu de trei ani.

Președintele în numele seū, alu comitetului și alu funcționarilorū Asociațiunei, mulțemesce adunării generale pentru încrederea,

cu care a onorată comitetul s u în periodul trecut  i declar ndu mandatul s u încheiat, r gă adunarea generală se procedă la noua alegere pentru periodul 1895—1898.

După acestea, referentul comisiunii de candidare, dl  Dr. Augustin  Bunea, propune în numele comisiunii,  i adunarea generală,

— Aclamă cu unanimitate pentru periodul 1895—1898:

a) președinte: Dnul  *Ioan  M. Moldovan *, vicariu generalu în Blaj ,  i vice-președinte: Dl  Dr. *Ilarion  Pușcariu*, archimandritu  i vicariu arhiepiscopescu în Sibiu;

b) membrii ordinari în comitetul centralu dnii: *Ioan  V. Rusu*, protopopu în Sibiu; *Ioan  Papiu*, protopopu în Sibiu; *Iosif  St. Șuluțiu*, jude de tribunalu în pensiune în Sibiu; *Zacharia Boiu*, asesoru consistorialu în Sibiu; *Parteniu Cosma*, directoru de bancă în Sibiu; *Leontin  Simonescu*, secretaru metropolitanu în Sibiu; *Ioan  Crețu*, asesoru de sedriă orfanală în Sibiu; *Alecsandru Lebu*, proprietariu în Sibiu; Dr. *Aurelu Brote*, directoru de bancă în Sibiu; *Onoriu Tilea*, ingineru în Sibiu; Dr. *Corneliu Diaconovich*, secretariu de bancă în Sibiu,  i Dr. *Amos Frâncu*, avocat  în Sibiu;

c) membri suplenți în comitetul centralu dnii: *George Maxim*, majoru c. r.  n pensiune în Sibiu; Dr. *Remus Roșca*, profesor   i directoru seminarialu în Sibiu; *Nicolau Toganu*, preot  cooperatoru în Sibiu; *George Dima*, profesor  seminarialu în Sibiu; Dr. *Octavianu Rusu*, avocat  în Sibiu  i *George Bogdanu*, publicistu în Sibiu;

d) funcționari ai Asociațiunii,  i anume: secretariu I: Dr. *Corneliu Diaconovich*; secretaru II: Dr. *Vasiliu Bologa*, profesor  în Sibiu; cassariu *Leontin  Simonescu*  i bibliotecariu *Nicolau Toganu*.

Nr. 32. Dl  George Moroianu.  n conformitate cu  . 9 din statutele Asociațiunii, propune: să se alégă de membru onorariu alu Asociațiunii transilvane distinsul profesor   i filologu germanu dl  Dr. *Gustav Weigand*, directorul seminarului romănu din Lipsca  i autorul mai multor opuri relative la limba, literatura, moravurile  i obiceiurile poporului romănu.

— Se primesce cu unanimitate  i să declară de membru onorariu alu Asociațiunii dl  Dr. *Gustav Weigand*, directorul seminarului romănu dela universitatea din Lipsca, încredințându-se comitetului centralu a face pașii necesari la regim  pentru obținerea aprobării acestui concludu în sensul  . 5 din statute.

Nr. 33. Urméază la ordinea ȃilei statorirea locului pentru procsima adunare generală a Asociaȃiunei.

Dlŭ Dr. Iacob Maiorŭ, medicŭ în Lugosŭ, în numele mai multorŭ fruntași din Lugosŭ invită Asociaȃiunea, sŭ ȃină procsima sa adunare generală din 1896 în Lugosŭ.

— Învitarea se primesce cu mare însufleȃire, și se autoriséză comitetulŭ centralŭ, ca se ficseze timpulŭ adunării.

Nr. 34. Verificarea proceselorŭ verbale din ședinȃa a doua și a treia a acesteii adunării,

— Se incredinȃeză unei comisii, compuse din membri Asociaȃiunei cu locuinȃa în Sibiiŭ, cari aŭ participatŭ la adunare.

Nr. 35. Fiind eshauriate obiectele puse la ordinea ȃilei pentru presenta adunare generală, președintele mulȃemesce membrilorŭ Asociaȃiunei pentru viulŭ interesŭ, cu care aŭ luatŭ parte la desbaterile adunării generale, apeieză la binevoitorulŭ lorŭ succursŭ și pentru viitorŭ, ca se vedem înaintând și înflorindŭ Asociaȃiunea și declară ședinȃa încheiată.

— Spre scire cu însufleȃire.

D. u. s.

Ioanŭ M. Moldovanŭ m. p.,
președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariŭ II.

S'a verificatŭ Sibiiŭ, 2 Septembrie 1895.

Dr. II. Pușcariu m. p.	Z. Bolu m. p.	G. Bogdan m. p.
O. Tilea m. p.	I. St. Șuluȃiu m. p.	Dr. C. Diaconovicu m. p.
I. Papiu m. p.	P. Cosma m. p.	C. Aiser m. p.
N. Togan m. p.	I. Costin m. p.	

Nr. 308/1895.

CONSEMNAREA

membrilorŭ Asociaȃiunei transilvane pentru literatura româna și cultura poporului, cari aŭ solvitŭ tace în alŭ II-lea cuartalŭ alŭ anului 1895.

XXI. Despărȃementulŭ Năsêndului.

Dr. Ioanŭ Popŭ; Michailŭ Făgărășanŭ; Gavriilŭ Scridon; Dr. Paulŭ Tanco; Iosifŭ Mihalas; Vasile Popŭ; Ioanŭ Tanco, pro 1894 câte 5 fl.; Gregore Pletosŭ a doua jumătate pro 1894; Ioachimŭ Mureșanŭ pro 1894 și pentru diplomă 5 fl.; Nicolaŭ Cionca, P. Bașa, pro 1895 (nou) și pentru diplomă 5 fl.; S. Popelea; Dr. I. Popŭ; Iac. Popŭ; Sil. Bolfa 5 fl.; Fl. Poroius pro 1894/5 10 fl.
Suma 77 fl. 50 cr.

I. Despărțământul Brasovului.

A. Vlaicu; N. Frateșiu; I. Broșu; P. Nemeș; Z. Butnariu; D. Stanescu; P. Zănescu; A. Lupan; N. P. Petrescu; St. Stinghe; Al. Verzea; I. Aron; Ior. Munteanu; M. G. Stanescu; Casina română; G. B. Popu; Iosif Maxim; N. I. Ciurcu; T. Spuderca; V. Voina; Dr. A. Mureșanu; V. Onițiu; Iosif Pușcariu; N. E. Eremias; P. Dan; L. Nastasi; G. G. Nica Popa; Al. Moldovan; Gr. Maior; G. N. Popu; G. Navrea; A. Vlaicu pro 1894 câte 5 fl.; Al. Verzea pro 1895 5 fl.; V. Onițiu, pentru diplomă 1 fl.

Suma 166 fl.

XVI. Despărțământul Șimleului-Silvaniei.

M. Bobățel; I. Dragomir Cheșeli; D. Coroian; V. Criste; T. Popu; G. Vaida; A. Barbolovici; T. Dragomir câte 5 fl.

Suma 40 fl.

XV. Despărțământul Mociului.

A. Voda pro 1892, 1893 și 1894 15 fl.

Suma 15 fl.

VII. Despărțământul Hațegului.

I. Janza; I. Munteanu; P. Olteanu pro 1895 câte 5 fl.; St. Șelariu pro 1894 5 fl.; B. Popovici pro 1894/5 10 fl.; „Hațegana“ institut de credit pro 1893/4 și 5 și pentru diplomă 16 fl.

Suma 46 fl.

XXXII. Despărțământul Dicio-Sânt-Mărtinului.

A. Moldovan; N. Fodoranu pro 1894 câte 5 fl.; Mir. Dascalu; N. Costea; Aug. Cheșanu; I. Anca; Bas. Milian pro 1895 câte 5 fl.

Suma 35 fl.

Nr. 246—1895.

CONCURSŪ.

Dela Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român cu începutul anului școlar 1895/6. sunt de conferit următoarele stipendii:

1. Din fundațiunea „Bașota“ unul à 20 fl. la an.

2. Din fundațiunea „Galliană“ à 60 fl. la an; la conferirea acestui stipendiu rudeniile fericitului fondator din familia „Popu“ și „Anton“ se vor preferi *ceteris paribus*.

3. din fundațiunea „Roman“ doue à 60 fl. la an.

Pentru conferirea acestora, tinerilor români, studenți de gimnasiu ori școlă reală de aceeași categorie, se escrie concursu cu terminu până la 15 Septembrie 1895.

Cererile se se înainteze până la terminul indicat, comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiu (Nagy-Szeben) instruite cu următoarele documente:

a) atestat de botez în originalu său în copie legalisată;

b) testimoni școlastic de pe anul din urmă școlar;

c) atestat de frecuentare dela direcțiunea institutului, în care de presentu urmăze studiile;

d) atestat \ddot{u} de paupertate, eventual \ddot{u} de orfan \ddot{u} , dac \ddot{a} concurentul \ddot{u} este orfan \ddot{u} .

Cererile intrate dup \ddot{a} termin \ddot{u} nu se ia \ddot{u} in considerare.

Sibii \ddot{u} , din \ddot{s} edin \ddot{t} a comitetului Asocia \ddot{t} iunii transilvane pentru literatura rom \ddot{a} n \ddot{a} \ddot{s} i cultura poporului rom \ddot{a} n \ddot{u} , \ddot{t} inut \ddot{a} la 8 August \ddot{u} 1895.

Dr. Ilarion \ddot{u} Pu \ddot{s} cariu m. p.,
vice-pre \ddot{s} edinte.

Dr. Vasilie Bologa m. p.,
secretari \ddot{u} II.

Nr. 371—1895.

CONCURS \ddot{U} .

Pentru ocuparea catedrei a patra de inv \ddot{e} \ddot{t} atori \ddot{u} (inv \ddot{e} \ddot{t} ator \ddot{e}) ordinari \ddot{u} la sc \ddot{o} la civil \ddot{a} de fete a Asocia \ddot{t} iunii din Sibii \ddot{u} , se escrie concurs \ddot{u} repetit \ddot{u} cu terminul \ddot{u} p \ddot{a} na la 20 Septembrie a. c. st. n.

Petenti \ddot{u} (petentele) s \ddot{e} inainteze cererile p \ddot{a} na la terminul \ddot{u} indicat \ddot{u} Comitetului Asocia \ddot{t} iunii in Sibii \ddot{u} (Nagy-Szeben, M \ddot{u} hlgasse 8.), pe l \ddot{a} ng \ddot{a} urm \ddot{a} toarele documente:

a) atestat \ddot{u} de botez;

b) document \ddot{u} despre cualificatiunea recerut \ddot{a} priu legea statului pentru ocuparea posturilor de inv \ddot{e} \ddot{t} atori (inv \ddot{e} \ddot{t} ator \ddot{e}) ordinari la sc \ddot{o} lele civile;

c) ar \ddot{e} tarea despre studiile preg \ddot{a} titore \ddot{s} i despre ocupatiunea de p \ddot{a} na acum;

d) ar \ddot{e} tarea specialit \ddot{a} ti \ddot{u} , pentru care sunt preg \ddot{a} ti \ddot{t} i \ddot{s} i cu deosebire;

e) se doved \ddot{e} s \ddot{c} \ddot{a} , c \ddot{a} posed perfect \ddot{u} limba rom \ddot{a} n \ddot{a} \ddot{s} i limba german \ddot{a} in vorbire \ddot{s} i scriere.

Cun \ddot{o} s \ddot{c} erea \ddot{s} i capabilitatea de a propune perfect \ddot{u} limba german \ddot{a} , se consider \ddot{a} de condi \ddot{t} iune absolut \ddot{a} le conferirea acestui post \ddot{u} .

Concurentul \ddot{u} , care va fi ales \ddot{u} inv \ddot{e} \ddot{t} atori \ddot{u} (inv \ddot{e} \ddot{t} ator \ddot{e}) ordinari \ddot{u} , se oblig \ddot{a} a propune pe sept \ddot{e} m \ddot{a} na p \ddot{a} na la maximul \ddot{u} orelor de inv \ddot{e} \ddot{t} am \ddot{e} nt \ddot{u} , prev \ddot{e} dit in legea statului.

Inv \ddot{e} \ddot{t} atoriul \ddot{u} ordinari \ddot{u} , p \ddot{a} na c \ddot{a} nd e provisor \ddot{u} , primesce salari \ddot{u} anual \ddot{u} de 700 fl. \ddot{s} i 150 fl. bani de cuartir \ddot{u} , solvit \ddot{u} in rate lunare anticipative, ear devenind \ddot{u} definitiv, primesce salari \ddot{u} anual \ddot{u} de 900 fl., bani de cuartir \ddot{u} 200 fl. 5 cuincuenale \ddot{a} 100 fl. \ddot{s} i drept \ddot{u} de pensiune dela stat \ddot{u} , unde va solvi tacsele prescise pentru pensie; inv \ddot{e} \ddot{t} ator \ddot{e} a provisor \ddot{a} primesce salari \ddot{u} anual \ddot{u} de 400 fl. \ddot{s} i intr \ddot{e} g \ddot{a} intretinerea in internatul \ddot{u} sc \ddot{o} lei, ear cea definitiv \ddot{a} primesce salari \ddot{u} anual \ddot{u} de 600 fl., intr \ddot{e} g \ddot{a} intretinere in internat \ddot{u} , cuincuenale \ddot{s} i drept \ddot{u} de pensiune ca inv \ddot{e} \ddot{t} atoriul \ddot{u} . Av \ddot{e} nd ins \ddot{e} locuin \ddot{t} a in internat \ddot{u} , va da directorei m \ddot{a} na de ajutori \ddot{u} \ddot{s} i la alte agende ale internatului.

Cererile intrate dup \ddot{a} terminul \ddot{u} ficsat \ddot{u} nu se ia \ddot{u} in considerare.

Sibii \ddot{u} , din \ddot{s} edin \ddot{t} a comitetului Asocia \ddot{t} iunii transilvane \ddot{t} inut \ddot{a} la 5 Septembrie 1895.

Dr. Ilarion \ddot{u} Pu \ddot{s} cari \ddot{u} m. p.,
vice-pre \ddot{s} edinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretari \ddot{u} II.